

NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 11 SEPTEMBER 2023

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer De Prieëlle, plaatsvervangend griffier

Aanwezig zijn:

38 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, mevrouw Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar (vanaf 20.30 uur), Boerboom en Van den Boomgaard, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker (vanaf 20.30 uur), Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heer Van Gils, de dames Hoekstra, Kraneveldt-van der Veen en Van Leeuwen, de heren Louw en Markes, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian, Mooiman, Nawijn, Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smitskam, Van der Snoek, Van Steenis, Velner, Van der Vlies en Wareman, de heer Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:

6 wethouders, te weten: de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, mevrouw Mertens, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig is: mevrouw Bakkers

AGENDA

1. **Opening en vaststelling agenda**
 - a. Installatie lid Rekenkamer de heer B.J.F. Gooskens
 - b. Afscheid raadslid mevrouw J.M.G. Wortel-Driessen
 - c. Toelating en installatie raadslid de heer J. Doncker
 - d. Toelating en installatie raadslid de heer W.J. Blansjaar
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
 - a. Raadsvoorstel Benoeming lid Raad van Toezicht OPOZ 2023
 - b. Raadsvoorstel Aanwijzing plaatsvervangend griffier
 - c. Raadsvoorstel begrotingswijziging MRDH-subsidie Dutch Innovation Community
 - d. Raadsvoorstel Aanpassing Algemene plaatselijke verordening Zoetermeer: Omgevingswet
 - e. Raadsvoorstel Wensen en bedenkingen deelname Veiligheidsregio Haaglanden in Stichting Risicobeheer veiligheidsregio's
 - f. Raadsvoorstel Zienswijze vijfde wijziging gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
 - g. Raadsvoorstel Begrotingswijziging Ontheemden – Vluchtelingen en Asielzoekers
 - h. Raadsvoorstel Actualisatie Kadernota Verbonden Partijen
 - i. Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie juni 2023
 - j. Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Zilverstraat
 - k. Raadsvoorstel Uitbreiding Legesverordening 2024 in verband met toevoeging leges Kabels en Leidingen
 - l. Raadsvoorstel Stille studieruimte in Gymworld
 - m. Raadsvoorstel UWV verzoek extra uitbreiding in het Stadhuis
 - n. Raadsvoorstel Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda
 - o. Raadsvoorstel Integraal werken aan een gezonde stad
 - p. Besluitenlijsten en notulen van 26 juni 2023 en 3 juli 2023
7. **Benoemingen:**
 - a. Raadsvoorstel Benoeming plaatsvervangend voorzitter gemeenteraad tevens voorzitter presidium
8. **Debat (inclusief stemmingen):**

- a. Raadsvoorstel Programma Energietransitie Zoetermeer
 - b. NAAR HAMERSTUKKEN Raadsvoorstel Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda
 - c. NAAR HAMERSTUKKEN Raadsvoorstel Integraal werken aan een gezonde stad
9. Sluiting
-

VERSLAG

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, een heel goede avond allemaal. Ik open hierbij de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 11 september 2023. Van harte welkom allemaal. De eerste vergadering na het zomerreces. De eerste raadsvergadering, moet ik zeggen, want u heeft natuurlijk al in de commissie vergaderd. En ik wil daar ook bij zeggen, het is een vergadering in een bijzondere tijd want we hebben allemaal, denk ik, de vreselijke beelden gezien uit Marokko. Die hebben veel indruk gemaakt. Ik wil daarom ook, en ik doe dat namens u allen hier aanwezig, mijn medeleven betuigen aan alle nabestaanden, zeker ook hier binnen de gemeente Zoetermeer. Dat wilde ik toch even gezegd hebben.

Dan gaan we voor de realiteit van alledag over naar de berichten van verhindering. Mevrouw Bakkers is afwezig en u heeft waarschijnlijk ook gezien dat er aan mijn rechterkant een kleine wijziging heeft plaatsgevonden. Onze griffier Robin Blokland is helaas vanmiddag ziek naar huis gegaan en hij zal dan ook vervangen worden door de plaatsvervangend griffier. Overigens wil ik de heer Blokland – ik denk niet dat hij meekijkt, maar mocht dat wel zo zijn – natuurlijk alle sterkte en beterschap toewensen en we hopen dat hij snel weer hersteld is.

Voordat we overgaan naar de agenda van vanavond, dat heeft u ook al in de procesbrief kunnen lezen, hebben we een paar dingen rond de agenda. We moeten eerst een besluit nemen over een ingediend agenderingsverzoek van de heer Smitskam van de PVV. Dat gaat om het agenderingsverzoek Nieuwbouw poppodium De Boerderij. Voor het advies van de raad geef ik nu graag het woord aan de vicevoorzitter van het presidium, mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Op 28 augustus jl. heeft raadslid Smitskam een agenderingsverzoek ingediend over het onderwerp Nieuwbouw poppodium De Boerderij en het presidium adviseert u om, ondanks het feit dat er maar één indiener is, het agenderingsverzoek te honoreren en te agenderen voor de commissie Samenleving van 9 oktober a.s.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Bout. Ik kijk rond en ik stel voor om het advies van het presidium te volgen en dit stuk toe te voegen aan de agenda van de commissie Samenleving. Mijnheer Louw, gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik hoop dat ik die vraag mag stellen, want goed dat we het gaan bespreken. Maar zou het dan ook mogelijk zijn dat de wethouder voor die commissievergadering een memo met de laatste stand van zaken over De Boerderij toestuurt?

De **voorzitter**: Dat is niet heel gebruikelijk, maar ik wil wel even naar wethouder Mertens kijken met de vraag of dat mogelijk is.

Wethouder **Mertens**: Dank u wel voor de vraag en natuurlijk kunnen we iets sturen, maar ik denk dat dan het agenderingsverzoek niet meer nodig is daarna want dan heeft u alle informatie al. Dat is dan toch dubbel?

De **voorzitter**: Wat mij betreft, heeft u toegezegd om even iets te sturen en dat was de vraag van de heer Louw en dat wordt dus gehonoreerd. We moeten nog even kijken of dat allemaal kan qua termijnen maar dat wordt dus gedaan. Ik wil hier geen discussie over aangaan, maar mijnheer Meijroos, gaat uw gang. Maar dan wil ik daarna verder doorgaan.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik wil geen discussie starten. Normaal gesproken staat de LHN tegenover alle agenderingsverzoeken heel positief, maar zeker als ik nu de wethouder hoor, snap ik niet zo goed waarvoor dit nodig is. Dat slokt alleen maar weer extra tijd op. We

hebben het druk genoeg, denk ik.

De voorzitter: Zijn er nog anderen die daar iets over willen zeggen? Mijnheer Haak.

De heer Haak (PDvZ): Ook de fractie van PDvZ steunt dit agenderingsverzoek niet. Ik heb begrepen dat we daar heel druk mee bezig zijn, dus om daar nog weer extra over te gaan praten is een beetje onzinnig.

De voorzitter: Zijn er anderen die nog iets willen zeggen? De heer Smitskam.

De heer Smitskam (PVV): Ja, dank u voorzitter. Volgens mij weet men bij De Boerderij nog helemaal niet waar men aan toe is en dat is precies de reden waarom ik het agenderingsverzoek heb aangevraagd. Er wordt ze al heel erg lang informatie onthouden. Ze zitten al heel erg lang te wachten. We zijn al acht jaar lang met De Boerderij in gesprek over nieuwbouw en dergelijke zaken. Er zijn in het verleden allerlei verwachtingen uitgesproken die niet zijn waargemaakt dus ik vind het heel erg belangrijk om daar toch eens een keer met zijn allen over te praten.

De voorzitter: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw Sandifort (VVD): Dank u wel voorzitter. Heel kort. De VVD zal het wel steunen omdat we gewoon vinden dat iedereen altijd iets moet kunnen agenderen. Als je er geen tijd aan wilt besteden, staat het je vrij om niet te komen.

De voorzitter: Ik ga even kijken want het advies van het presidium is dus zoals ik al zei, het toe te voegen aan de agenda van de commissie Samenleving van 9 oktober a.s. De wethouder heeft toegezegd daarnaast ook nog schriftelijke informatie aan de raad te voorzien. Is er iemand die stemming wenst over dit agenderingsverzoek? Als dat niet het geval is, ga ik ervan uit dat het advies van het presidium wordt opgevolgd. Bij dezen gevolgd en wordt het aan die agenda toegevoegd.

Dan gaan we over naar de vaststelling van de agenda van vanavond. Dat is de agenda zoals die gepubliceerd is op 17 augustus jl. Afgelopen donderdag is deze agenda voorzien van de laatste wijzigingen. Dat heeft u ook kunnen zien, hoop ik. De heer Boerboom van GroenLinks heeft een agenderingsverzoek ingediend, overigens ingediend door alle fracties in de raad, met als onderwerp tekorten in de jeugdzorg. Omdat het een agenderingsverzoek voor deze raadsvergadering is, vindt u het ook bij het agendapunt in iBabs en ook hier geef ik voor een advies aan de raad graag het woord aan de vicevoorzitter van het presidium, mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw Bout (PvdA): Nogmaals dank, voorzitter. Zoals u zelf zei, afgelopen vrijdag hebben dertien leden van alle dertien fracties een agenderingsverzoek ingediend over het onderwerp tekorten in jeugdhulp. Het presidium adviseert dit onderwerp vanavond aan de agenda toe te voegen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is een positief advies. En dan kijk ik even of iedereen het akkoord vindt om dit als agendapunt 9 toe te voegen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dan concludeer ik dat dit aan de agenda is toegevoegd.

Dan heeft mevrouw Sandifort een amendement aangekondigd bij agendapunt 6.l Raadsvoorstel Stille studieruimte in Gymworld. Het voorstel is dat agendapunt van de hamerstukken naar debat te verplaatsen als agendapunt 8.d. Akkoord? Dan hebben mevrouw Kraneveldt van de PvdA, mevrouw Frinking CDA en mijnheer Haak van PDvZ een amendement aangekondigd bij agendapunt 6.n Raadsvoorstel Klimaatadaptiestrategie en uitvoeringsagenda. Het voorstel is dit agendapunt van de hamerstukken weer naar debat te verplaatsen en wel als het originele agendapunt 8.b. Akkoord? Wenst er iemand stemming over de vaststelling van de gewijzigde agenda? Als dat niet het geval is, dan is de agenda met deze wijzigingen vastgesteld.

Dan gaan we naar de spreektijden. Waarvoor attentie want vandaag werken we zoals door het presidium besproken voor het eerst met spreektijden over alle debatpunten. In dit geval dus de agendapunten 8 en 9 om het maar even heel precies te duiden. Het oorspronkelijke voorstel voor de spreektijd was 1,5 minuut per fractie. Gezien de zojuist vastgestelde wijzigingen wil ik voorstellen deze spreektijd op te hogen naar de 5,5 minuut per fractie en 22 voor het college. Dat betekent dat u dus – ik zeg het er maar even bij – 5,5 minuut over alle punten krijgt, dus goed doseren, zou ik zeggen. Wenst iemand hier stemming over? Of kan iedereen zich hierin vinden? Als dat het geval is, dan stel ik vast dat we ook de spreektijden hebben vastgelegd. Dan ga ik over naar 1.a. En door alle verwarring omdat de griffier niet naast me zit, ben ik vergeten mijn keten om te doen. Die ga ik nog even snel omdoen.

a. Installatie lid Rekenkamer de heer B.J.F. Gooskens

De voorzitter: We gaan naar agendapunt 1.a. Installatie lid Rekenkamer de heer B.J.F. Gooskens. Tijdens de raadsvergadering van 3 juli jl. is de heer Goossens al benoemd tot Lid van de Rekenkamer Zoetermeer. En omdat hij die dag verhinderd was, zal de installatie vandaag plaatsvinden. Ik verzoek de heer Gooskens om naar voren te komen en dan mag ik alle aanwezigen voor zover u daartoe in staat bent, vragen om te gaan staan.
Daar gaan we.

'Ik verklaar dat ik, om tot lid van de Rekenkamer benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de Rekenkamer naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer Gooskens: 'Dat verklaar en beloof ik!'

De voorzitter: Van harte gefeliciteerd met uw benoeming tot lid van de Rekenkamer en applaus natuurlijk! (onder applaus overhandigt de burgemeester de heer Gooskens een boekje)

b. Afscheid raadslid mevrouw J.M.G. Wortel-Driessen

De voorzitter: Dames en heren, dan zullen we natuurlijk nu overgaan naar agendapunt 1.b. Dat is het afscheid van – we hebben haar al gezien – het raadslid mevrouw J.M.G. Wortel-Driessen want de raad neemt vandaag afscheid van mevrouw Wortel als raadslid. Mevrouw Wortel zit al op de tribune omdat ze officieel al geen raadslid meer is, maar ik mag u toch nog vragen om nog een keer plaats te nemen, de plek is zonder bordje zelfs nog even vrijgehouden voor u, op uw oude raadszetel.

Dames en heren. Mevrouw Wortel, normaal gaan we in deze zaal niet snel over tot tutoyeren, maar het karakter van dit agendapunt nodigt uit tot een wat informelere sfeer en omgangsvormen. Daarom zeg ik, met jouw welnemen, Hanneke.

Het was kort en krachtig. Het klonk zelfs een beetje als een dienstmededeling, maar dan wel een heel vriendelijke. Hanneke, ik doel op de wijze waarop je twee weken geleden het plenaire deel van de commissie Plenaire afrondde. Om precies 20.18 uur verklaarde je als voorzitter van dat gremium dat de bespreking erop zat. 'Daarbij ga ik u aangeven dat dit mijn laatste vergadering was voor de gemeente Zoetermeer', voegde je daar met een bescheiden glimlach aan toe. 'Ik ga, zoals u weet, verhuizen. En dank u wel', zei je er nog bij. Dat was het, meer niet. En vanuit de zaal kwam natuurlijk meteen een applaus. Want de zakelijke toon van die woorden, die paar woorden, stond in schril contrast met de werkelijke betekenis ervan.

Je weet, de griffie heeft het nagezocht, dat gebeurt vaker en berekende dat jij tot 1 september jl. maar liefst dertien jaar, vijf maanden en 21 dagen onafgebroken raadslid van onze gemeente bent geweest. En vanaf jouw installatie op 11 maart 2010 heb jij meer dan drie raadsperiodes de achterban van LHN Zoetermeer vertegenwoordigd en niet te vergeten, je voor deze stad ingezet. En nu is onder dat hoofdstuk een streep gezet. Zelfs, ik zei het al, ben je geen Zoetermeerse meer. Het komt doordat je je enkele dagen na de zojuist genoemde commissievergadering hebt uitgeschreven. En sindsdien sta je letterlijk te boek als inwoner van Hollands Kroon. Voor de mensen die dat niet weten, dat is een gemeente in de kop van Noord-Holland. En met je echtgenoot Chris ben je in het dorpje Oosterland neergestreken. Het dorp, als het goed is, waar je ook een deel van je jeugd hebt doorgebracht. Het is een speldenprik in een prachtige, weidse en heel groene omgeving. Zodat ik me jullie afwegingen om te verhuizen wel kan voorstellen.

Maar natuurlijk laten we jou niet zomaar vertrekken. Al is het alleen al omdat je je in al die jaren tot een van de pijlers van deze raad wist te ontwikkelen. Je toonde je stevast een trouw en consciëntieus lid van ons stadsbestuur. Een verbinder die altijd openstaat voor de opvattingen en suggesties van anderen. Overigens, zonder dat je je hierbij de kaas van het brood laat eten. Als jij ergens voor gaat, dan ga je er ook voor. Het was niet voor niets dat je bij een van de voorgaande verkiezingen door jouw partij bent neergezet als een van de, en ik citeer, 'powervrouwen van LHN'. Tot de anderen behoorde Mariette van Leeuwen, nog maar twee maanden geleden hebben we ook van haar afscheid genomen vanwege haar benoeming tot gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland.

En zo heeft niet alleen jouw fractie, maar ook deze raad, in korte tijd twee zeer ervaren politici zien

vertrekken. Natuurlijk, in beide gevallen zijn daar gegronde redenen voor, maar we mogen dit gerust als een groot gemis beschouwen.

Over jouw leven naast het raadswerk ben je nooit erg spraakzaam geweest. Vaststaat dat stilzitten een eigenschap is die in jouw woordenboek niet voorkomt. Jij was en bent altijd druk en bezig, zowel in jouw baan als teamleider bij de douane, als, tot 1,5 week geleden, in jouw rol als zeer enthousiast volksvertegenwoordiger. Bij de LHN sta je bekend als, en ik citeer, 'een kanjer die altijd to the point is en haar dossiers uitstekend kent'. Je vormde ook een stabiele factor die op een toegankelijke en buitengewoon plezierige wijze haar standpunten en die van jouw partij wist uit te dragen.

En zeker in deze periode van afscheid nemen, denk je er ongetwijfeld nog wel eens aan terug hoe het allemaal is begonnen. Dat was ver voor mijn tijd. Maar ik heb begrepen dat je bij Balijbos een restaurant had toen jouw partner Chris en jij zich voor de lokale politiek gingen interesseren. Je meldde je aan bij de partij van Hilbrand Nawijn en de rest is, zoals dat zo mooi heet, geschiedenis. Jouw echtgenoot is vanaf 2010 enkele jaren commissielid geweest en je trad datzelfde jaar toe tot de gemeenteraad. 'Toen ik voor de eerste keer als raadslid werd gekozen, had ik geen idee wat mij te wachten stond' erkende je een keer in ons gemeentelijk bulletin Het Stadsnieuws.

Onze griffie vertelde me dat je op 13 september 2010 je maidenspeech hield over – weet je het nog? – laaggeletterdheid. Het was een bevlogen pleidooi, dames en heren, voor het behoud van de subsidie om de mensen die ermee te maken hebben de helpende hand toe te steken. De raad en het college kregen hierbij een briefje met een, mag ik wel zeggen, zeer raadselachtige tekst. Het bleek om het kinderversje 'poesje mauw' te gaan. Maar dan in het Wolof. Ik had er nog nooit van gehoord, maar Wolof is een taal die onder meer in Gambia wordt gesproken. Je wilde ermee laten zien hoe volstrekt onbegrijpelijk woorden kunnen zijn als je ze niet kunt doorgronden. Hoe die discussie is afgelopen, dat weet ik eigenlijk niet. Dat heb ik niet opgezocht, maar dat Zoetermeer een bijzonder raadslid rijker was, stond meteen voor iedereen vast.

Je voelde je sindsdien als een vis in het water, bescheiden en tegelijkertijd ook heel ambitieus nam je tal van dossiers en onderwerpen voor je rekening. Je mocht in mei 2018 toetreden tot het presidium en er volgde een benoeming tot commissievoorzitter. 'Wat was het leuk', zei je hierover in mei 2022, toen je weer een volgende stap wilde zetten en een gooi deed naar de benoeming tot plaatsvervangend voorzitter van deze raad en voorzitter van het presidium. 'U heeft aan mij een ervaren voorzitter met lef en veel energie. Ik sta open voor feedback', luidde de tekst van jouw pitch. Spannend was het wel, aangezien zich nog drie andere kandidaten hadden gemeld. Maar met 17 stemmen voor en 15 tegen gaf je jouw concurrentie het nakijken. Hoe zou je het ervan afbrengen? Ruim 1,5 maand later, tijdens het avonddeel van het altijd zeer complexe en soms ook hectische voorjaarsdebat, inclusief tientallen moties, was deze raad daar getuige van. Mijn vader was overleden en jij nam als kersverse plaatsvervangend voorzitter voor mij de honneurs waar. Daar ben ik je, en dat zeg ik op persoonlijke titel, nog steeds heel dankbaar voor. Je deed het perfect.

Nu, ruim een jaar verder, volgt opnieuw een koerswijziging. Zij het dat je dit keer het roer compleet hebt omgegooid. Op ruim 125 kilometer van hier heeft zich een nieuwe toekomst aangediend. Wat Oosterland en Zoetermeer gemeen hebben, zou ik zo een, twee, drie niet kunnen zeggen, misschien jij later wel. Maar ik weet wel dat Zoetermeer jou dierbaar is en blijft. Tijdens het passeren van bijvoorbeeld de robuuste toren van de Michaëlskerk of de karakteristieke dienstwoningen van de vroegere Zuiderzee werken in jouw nieuwe woonplaats, zul je het toch geregeld over deze, over onze stad hebben. En anders zorgt het traditionele aandenken daar wel voor dat we jou willen schenken. Je weet, het is een speciaal voor Zoetermeer gemaakte presse-papier met daarin de beeltenis van deze voor jou zo bekende raadzaal. En daar horen natuurlijk ook bloemen bij. Mag ik je eerst naar voren vragen? Dames en heren, even applaus voor Hanneke.

(Onder applaus overhandigt de burgemeester mevrouw Wortel een boeket en cadeau.)

Je denkt, dat is het, maar dat is het niet, want ik kan er bovendien nog iets aan toevoegen. Aangezien ook anderszins jou grote en ik mag wel zeggen heel mooie lof en waardering ten deel vallen. Dat klinkt wat geheimzinnig, maar ik zal je niet in spanning houden. Daarom rond ik af met de mededeling dat jouw langdurige inzet voor deze gemeenteraad niet onopgemerkt is gebleven. En kan ik ook bekend maken, en dat doe ik nu wel in heel officiële bewoordingen, dat het mij een eer en genoegen is om te kunnen zeggen dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om op grond van uw langdurige en betekenisvolle verdienste als lid van de gemeenteraad van Zoetermeer, voor onze samenleving in het algemeen en deze stad in het bijzonder, u, Johanna Maria Gertrudis Wortel-Driessen te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. En ik wil u en ik wil jou feliciteren met deze fantastische Koninklijke onderscheiding, namens het voltallige gemeentebestuur, de griffie en de andere ondersteuning, wil ik jou, je echtgenoot en jouw familie al het geluk en gezondheid toewensen. Heel veel geluk. Dank je wel voor jij allemaal voor Zoetermeer hebt betekend. Ik ga je de officiële onderscheiding opspelden. Dames en heren, nog een daverend applaus. (Onder applaus ontvangt mevrouw Wortel de Koninklijke

onderscheiding uit handen van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Dan heb ik het woord gevoerd, maar je weet, er is ook altijd iemand anders die het woord tot jou richt. Dat is de nestor van de raad. Ik wil namens de raad mijnheer Nawijn het woord geven.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Mijnheer de voorzitter, leden van de raad en andere aanwezigen en uiteraard lieve Hanneke.

Hanneke, in de eerste plaats, dat wil ik direct zeggen, wil ik je van harte feliciteren met deze Koninklijke onderscheiding. Hij is van harte verdiend door jou, want je hebt echt geweldig gewerkt de afgelopen dertien jaar, zeker voor de gemeenteraad van Zoetermeer en het presidium.

Ja, alweer vertrekt een fractielid en gemeenteraadslid uit de gemeenteraad van Zoetermeer. Een keiharde slag voor de LHN en de raad, maar Hanneke, wij gunnen jou graag een nieuwe toekomst in het uiterste noorden van ons land. De burgemeester heeft het al genoemd, in Oosterland en de gemeente heet Hollands Kroon. Je gaat verhuizen, dat heb je zelfs al gedaan geloof ik, en Zoetermeer verlaten. Velen in deze raad en omgeving doet het wat dat je weggaat. Sinds 2010 zit je in de gemeenteraad en dat is een hele periode.

De eerste keer dat ik jou en uiteraard ook Chris heb ontmoet, was in jouw eerste restaurant Dillinger & Domino. Het restaurant dat door jullie in de buurt van de Nicolaaskerk werd geëxploiteerd. Het restaurant was vol toen ik binnenkwam met mijn vrouw en ik werd geweigerd door het echtpaar Wortel-Driessen. Later kwam ik je tegen, eind 2008, bij de hervormde kerk in de Dorpsstraat. En op straat maakte ik je enthousiast voor de LHN. Je kreeg een uitnodiging om verder op de fractiekamer te komen praten. Bij de bakkerij onder andere. Dat resulteerde tenslotte in de vierde plaats op de verkiezingslijst van de LHN. Dus kun je nagaan, je kunt je kandidaat-leden voor de gemeenteraad zelfs op straat vinden. Zo heb ik ook ongeveer Mariëtte van Leeuwen gevonden. En niet via een of andere ingewikkelde procedure. Je vertelde toen dat jij de opleiding bestuurskunde richting overheidsmanagement in Den Haag studeerde. Inmiddels had je een baan bij de veiligheidsdienst van de Tweede Kamer. Nadat jij in 2010 in de gemeenteraad was gekozen, bracht jij het al snel tot vicefractievoorzitter van onze fractie. Jouw maidenspeech, de burgemeester zei het al, ging over laaggeletterdheid. Nu kijk je nog wat anders tegen het onderwerp aan, maar ik geloof dat we nog steeds bezig zijn met dat onderwerp in Zoetermeer dus, maar er is nog geen oplossing voor. Je deed al snel zware dossiers. Een daarvan was de Culturele As. Velen van u zullen dat onderwerp kennen. Het werd niet succesvol met het Stadsforum afgerond, maar dat lag niet aan jou, Hanneke, integendeel. Wel een succesvol onderwerp waar jij bij betrokken was, was de aanpak van de wijk Palenstein. Na de sloop kwamen er prachtige woningen voor terug. Ook werd het idee geopperd van kamperen in die wijk. Ik geloof dat dat nog niet gerealiseerd is, maar dat was wel een van de ideeën. Tevens kwam mede door jouw inbreng het onderwerp Green Big Five, de vijf parken in Zoetermeer, op de politieke agenda. Ook daar was je nauw bij betrokken. Je ging een keer met mij mee naar Den Helder om aan Rob Scholten, de bekende kunstenaar, te vragen of die Kolossus, die kop langs de A12 na te maken was. Het was mogelijk, maar daar was in Zoetermeer te weinig politiek draagvlak voor. Zoetermeer heeft er wel wat voor terug gehad. De Zuccaia van kunstenaar Piero Gilardi. Het glazen werk dat u nu nog in de hal van dit stadhuis kunt vinden.

Ik heb met jou ook heel wat andere dingen gedaan. Onder andere heb ik met jou een sigaar gerookt in Almere. We gingen kijken daar op dienstreis om te zien hoe een casino werkte, want dat was toen een drukke politieke discussie in Zoetermeer. Wij hebben toen veel lol gehad. Jij rookte voor het eerst een sigaar, gezeten in een oude chesterfield en met een glas whisky proestte jij het uit. Het was wel een heel koddig gezicht. Het behoud van de BaZille kun je ook op jouw naam schrijven. Je hebt je daar keihard voor ingezet. Datzelfde geldt voor het dossier Veiligheid dat je samen met mij hebt gedaan. Na zeven jaar Tweede Kamer stapte jij over naar de douane. Jij bouwde bij deze dienst een grandioze carrière op. Sinds twee jaar werd jij overgeplaatst naar Groningen. Je houdt je bezig met de uitvoering van een heel gevoelig onderwerp, de sancties tegen Rusland, in verband met de oorlog in Oekraïne. In 2019 begon je naast je drukke baan en je gemeenteraadslidmaatschap, de universitaire studie WO Organisatie, cultuur en management te Utrecht en in 2022 behaalde je je diploma daarvoor.

In 2022 werd je ook voorzitter – dat was 2018, de burgemeester had het over 2018, maar het maakt niet uit welke datum dat was – van het presidium en vicevoorzitter van de gemeenteraad. Niets was jou te veel en uit het presidium kwam nooit een klacht, tenminste, ik heb er nooit een ontvangen. Je toonde je in je werk gedegen en betrouwbaar en was een hoeksteen van de LHN-fractie. Het is niet voor niets dat de gemeenteraad je node zal gaan missen.

Wat betreft de onderwerpen zorgde jij ook voor de vissers in Zoetermeer, je bemoeide je met het afvalbeleid en ook het onderwerp groen en duurzaamheid was aan jou goed besteed. Je was tegen de windmolens, dat staat vandaag weer op de agenda als ik het goed heb. Ten slotte heb je veel gestopt in het bestuur van de Metropoolregio, ook daar heb je veel werk voor gedaan. Je was gewoon een kei,

een alles-tegelijk-doener. Daarbij was je ook een beminnelijk mens. Door iedereen geliefd, altijd aanspreekbaar en Hanneke, het zal duidelijk zijn, wij wensen je alle goeds toe, het ga je goed. Veel succes en hartelijk dank voor al het raadswerk dat je hebt verricht en dat je ook voor de LHN hebt gedaan. We Laten het niet alleen bij woorden. Dan moet ik even achterom kijken.
(De heer Nawijn overhandigt mevrouw Wortel een cadeau en een bos bloemen.)

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Nawijn voor uw toespraak. Dan kijk ik even naar Hanneke want ik neem aan... Uiteraard ook aan jou de gelegenheid om het woord aan de raad en alle mensen te richten.

Mevrouw Wortel (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel burgemeester, voor de ontzettend mooie woorden. Met de onderscheiding ben ik ook heel blij. Ontzettend leuk, dank u wel. Hilbrand, ook hartstikke bedankt voor de mooie woorden, als nestor van de raad. Merci.

En nu is het de dag dat ik afscheid ga nemen. Ik ga een klein stukje proza voorlezen en misschien herkent u sommige delen ervan, misschien ook niet.

Beste inwoners van Zoetermeer, raadscollega's, burgemeester en wethouders, medewerkers van de griffie en niet te vergeten de ambtelijke organisatie in zijn geheel. Vanavond zal ik voor de laatste keer het woord tot u richten. De laatste keer omdat dit mijn afscheid is van u. Ik ben namelijk sinds 1 september jl. verhuisd naar Oosterland in Noord-Holland en kan zodoende geen raadslid meer zijn in Zoetermeer.

Het is een vreemd en bijzonder idee tegelijkertijd. Vreemd omdat ik nu de maandag en dinsdagavond een andere bezigheid zal moeten zoeken. Want zoals de burgemeester en Hilbrand ook al zeiden, stilzitten is voor mij vreemd. Maar ook bijzonder, omdat ik juist nu weer tijd heb voor andere hobby's. En dat zijn er best veel, dat vertellen mijn verhuisdozen me. Ik heb er dertien jaar geen tijd voor gehad. Het is me altijd een eer geweest om de inwoners te mogen vertegenwoordigen vanwege de lange periode en de vele raadsvoorstellen, heb ik heel veel gesprekken gevoerd. Vaak kwam er na een gesprek een rondvraag, of kon ik mij goed voorbereiden op het debat. Ik herinner mij nog de vissers, ook al even genoemd, in het park in Meerzicht. En de voor- en tegenstanders van de brug bij het Noord-Aa. De zorgen om 5G. De veiligheid in de parkeergarage in de Dorpsstraat. Maar ook heb ik talloze gesprekken gevoerd met kunstbeoefenaars en met besturen van VvE 's van gespikkeld bezit. En gesprekken over de ganzen en de regentonnen. Zomaar een greep uit mijn geheugen.

Door de jaren heen heb ik ook binnen de raad veel nevenactiviteiten gehad, zo was ik tijdens de periode 2010-2014 lid van het Stadsgewest Haaglanden, tegenwoordig heet dat de MRDH. Ik neem u even mee in een kleine anekdote die mij is bijgebleven. De jeugdzorg was destijds nog voor het stadsgewest. Dat was daar nog ondergebracht en ik mocht namens Zoetermeer deze portefeuille behartigen. Nu kwam het er een keer op aan dat Zoetermeer een motie ging indienen over een bepaald onderwerp behorend bij jeugdzorg. Misschien dat mevrouw Van der Meer nog weet welke motie dat was. Maar ik mocht hem indienen. Op dat moment dat het onderwerp aan de beurt was, stond ik op en las ik op statige wijze de motie voor. Ik voelde me heel wat, dat hele andere bestuur. De motie is vervolgens unaniem aangenomen en op de vraag van de voorzitter of de motie dan ingetrokken kon worden, was het antwoord nee, dat zouden wij niet doen. Wij waren daar te trots voor.

De raadsperiode van 2014-2018 ben ik lid geweest van de Auditcommissie, een bijzondere taak binnen de werkzaamheden van een raadslid. In deze raadsperiode speelde opnieuw – het duurt al 25 jaar – de transformatie van de wijk Palenstein. Of de flats nou vervangen moesten worden of niet, goed dat er uiteindelijk voldoende steun kwam van de raad, om de hele wijk op te knappen en de flats te vervangen voor nieuwbouw.

Jeetje, wat gaat de tijd toch snel, alweer een raadsperiode voorbij. In 2018 waren er nieuwe verkiezingen en ja hoor, opnieuw kreeg ik de kans om raadslid te zijn. Fantastisch. Deze periode behoorde ik tot de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven en heb ik kennis kunnen maken met de rol van voorzitter. Fantastisch om te mogen doen, beide. Ook was ik weer lid van de MRDH. Ondertussen had in de afgelopen jaren heel wat neventaken op mij genomen, wat dan ook de reden was dat ik vorig jaar het Potje van de raad uit handen van mevrouw Van der Meer mocht ontvangen. En zoals u weet, zal dit Potje bij de aankomende begroting opnieuw in andere handen komen, maar dan ben ik geen raadslid meer. Dat is ook de reden dat ik het Potje vandaag aan iemand overdraag. Ik ga u vertellen met een klein stukje tekst, aan wie ik dat ga overdragen.

Collega's, het potje van de raad, een traditie binnen de Zoetermeerse raad. Toen ik Potje ontving, werd het ontstaan van het Potje uitgebreid verteld. De traditie is nog relatief jong. Het Potje bestaat pas sinds 2002. Het is een belangrijk potje want u als raad bent zelf de eigenaar. U beslist zelf wat u met het budget uit de Potje wilt doen. Talrijke goede ideeën zijn al uit dat Potje betaald. Toen ik het Potje in ontvangst nam, bleek een potje erg vol te zitten met één en twee eurocenten. Ik bedank mijn voorgangers daarvoor, want een duit in het zakje betekent mee mogen praten. Mijn duit in het Potje ziet er iets

anders uit. Naast mijn nieuwe woonplaats Oosterland ligt het vissersdorp Den Oever. Ik bespaar het u. Ik heb geen garnaal in het Potje gedaan. Want dat is waar die vissers zich mee bezighouden. Ik heb gekozen voor een stukje visnet. Ik pakte dit stukje visnet op en linkte dit direct aan hoe ik mij steeds weer heb voorbereid voor raadsvoorstellen. Je haalt als raadslid eerst informatie op en als het net rond het raadsvoorstel en je eigen informatie zich sluit, kun je een goed debat houden met elkaar. Ik heb het stukje visnet dus in het potje gedaan.

Maar goed. Nu ga ik over tot het overdragen van het Potje van de raad. Ik wil het Potje aan iemand geven die ook al wat langer raadslid is. Met de nodige gedrevenheid, humor en zorgvuldigheid spreekt het raadslid zich uit, soms kritisch, soms mild, maar je weet vaak gelijk waar dit raadslid naartoe wil. Daarbij komt dat dit raadslid sinds de verkiezingen van 2020 niet alleen de inwoners van Zoetermeer vertegenwoordigt, maar ook fractievoorzitter is. En ik hoef niet te vertellen dat ze dit ook met dezelfde gedrevenheid en zorgvuldigheid uitvoert als haar raadslidmaatschap. Ze heeft daarnaast een jong gezin en een baan als zelfstandige. Je kunt je wel bedenken dat je wel gedreven moet zijn om al deze ballen in de lucht te houden. Bent u nieuwsgierig geworden wie het is geworden? Ik ga het u vertellen, ik bedoel Lisette, Lisette Sandifort-Meijer. Ik wil heel graag het Potje aan jou overdragen. (applaus)

Lisette, deze is voor jou. Mijn stukje touw, visnet, zit er bovenop en de centen zitten er allemaal onder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank je wel!

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Goed potjesdragerschap, of hoe we het maar noemen mogen. In 2019 brak de coronapandemie uit. Waar fysiek vergaderen de normaalste zaak van de wereld was, kon dat ineens niet meer en dat was aanpassen geblazen. Als voorzitter van de commissie zaten wij, leden van het presidium, in de raadzaal met voor ons een groot videoscherm. Je kunt het je voorstellen ongeveer 25 mensen zaten er in zo'n klein vierkant blik, u kent ze inmiddels allemaal wel. Op een maandag tijdens een van de commissievergaderingen zat commissiegriffier Remi Storm naast mij en dat scherm werd volledig zwart. De technische dienst is uit alle macht de storing gaan opzoeken en ondertussen ging de vergadering gewoon door. Ik gaf u gewoon het woord en we wisselden van woorden tot op een gegeven moment het beeld weer tevoorschijn kwam. We zijn inmiddels blij dat het fysiek vergaderen, natuurlijk al weer een poosje, weer normaal is geworden.

En bij de laatste verkiezingen kreeg ik de eer om raadslid te zijn. En dat niet alleen. Ik werd ook door u gekozen als vicevoorzitter van de raad. Dat was gaaf zeg. Maar wel een verantwoordelijkheid. Ik heb twee keer de kans gekregen om vicevoorzitter te mogen zijn van uw raad. Opnieuw een hele ervaring, nogmaals dank voor het vertrouwen dat u in mij had en heeft gesteld.

En dan, tja, een huis in de Kop van Noord-Holland, daar ben ik met mijn partner Chris gaan wonen. Een beetje terug naar waar ik ben opgegroeid en ik kan u verzekeren, het is daar heerlijk. Als ik uit mijn raam kijk, kijk ik over de Waddenzee. Je kunt het je haast niet voorstellen.

Beste oud-collega's, ik ga afronden. Ik wil u allemaal bedanken voor de vele uren die wij met elkaar in debat zijn geweest. Ik wens u allen nog fijne, constructieve debatten toe. Ik wil de leden van het presidium bedanken dat u samen met mij durfde te veranderen. Ik doel dan op de spreektijden. Ik wens het presidium nog heel veel goed voorzitterschap toe. Robin als raadsgriffier, hij is er niet maar als je meekijkt, Robin, deze is voor jou. Ik wil met jou alle leden van de griffie ontzettend bedanken voor jullie ondersteuning. Prachtig team, houd ze bij elkaar. Ik wil de burgemeester en de leden van het college bedanken voor alle beantwoording op de vele vragen die ook ik heb gesteld, maar allemaal om Zoetermeer een stukje beter te maken. Ik wens u een goed bestuur toe. En ik wil de inwoners van Zoetermeer bedanken voor het vertrouwen dat u in mij had. Ik wens u een mooie toekomst in Zoetermeer toe. En last but not least, wil ik natuurlijk mijn gezin bedanken. Zij hebben me altijd gesteund en gaven te pas en te onpas tips: mijn moeder, aanwezig, mijn partner Chris, onze dochter Klint en haar man Kevin en mijn kleinkinderen Pharrel en Kyeano, dank jullie allemaal. (applaus)

De **voorzitter**: Nogmaals, ik mag nog een keer Hanneke zeggen, dank voor jouw mooie woorden maar ik moet je wel even vragen: zou je nog even willen plaatsnemen? Je mag gewoon daar nog zitten, ik ga je niet weggagen, ik zou niet durven! We gaan eerst nog wat anders doen en daarna heeft u natuurlijk alle gelegenheid om ook nog afscheid te nemen van Hanneke. We gaan eerst twee nieuwe raadsleden installeren.

c. Toelating en installatie raadslid de heer J. Doncker

De **voorzitter**: Dat doe ik allereerst voor de heer J. Doncker, want door het vertrek van mevrouw Wortel is er een vacature ontstaan in de gemeenteraad en in het kader van de toelating van het nieuwe raadslid de heer Doncker wordt u gevraagd u uit te spreken over de geloofsbriefen. Ik deel aan de gemeenteraad

mee dat het officiële benoemingsbesluit van de voorzitter van het centraal stembureau en de geloofsbrieven van de heer Doncker inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht en ik geef daarom het woord aan de heer Duiven, voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, voor het uitbrengen van rapport.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van het benoemde lid van de gemeenteraad, de heer Doncker, onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Kieswet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie en de commissie adviseert dan ook de gemeenteraad de heer Doncker als lid van de gemeenteraad toe te laten.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Duiven, voor het uitbrengen van het rapport van de commissie en natuurlijk ook voor het verrichten van haar taak. Ik stel aan de raad voor het advies van de commissie te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, dan is dit aldus besloten. Dan gaan we over naar de officiële installatie van de heer Doncker. Ik vraag de heer Doncker naar voren te komen en hier te gaan staan en iedereen – u kent het ritueel – mag gaan staan, voor zover dat mogelijk is.

U kent het waarschijnlijk wel, maar toch. Ik ga zo de tekst oplezen en dan mag u zeggen 'dat verklaar en belooft ik' aan het eind.

'Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belooft dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Doncker** (LHN): 'Dat verklaar en belooft ik!'

De **voorzitter**: Dan feliciteer ik u met de installatie als raadslid en wens ik u veel succes.

(De burgemeester feliciteert de heer Doncker en overhandigt hem een boeket.) Dan mag iedereen weer gaan zitten.

d. Toelating en installatie raadslid de heer W.J. Blansjaar

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan de installatie van de heer Blansjaar. Wegens het zwangerschapsverlof van mevrouw Haak is er een tijdelijke vacature ontstaan in de gemeenteraad tot en met 14 december 2023 en in het kader van de toelating van het nieuwe raadslid de heer Blansjaar wordt aan u gevraagd u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel ook in dit geval aan de gemeenteraad mee dat het officiële benoemingsbesluit van de voorzitter van het centraal stembureau en de geloofsbrieven van de heer Blansjaar inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht en ik geef daarom opnieuw het woord aan de heer Duiven, voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, voor het uitbrengen van rapport.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van het benoemde lid van de gemeenteraad, de heer Blansjaar, weer eens onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Kieswet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie en de commissie adviseert dan ook de gemeenteraad de heer Blansjaar als lid van de gemeenteraad toe te laten.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Duiven, voor het uitbrengen van het rapport en ook weer opnieuw aan de commissie voor het verrichten van haar taak. Ik stel voor dat de raad dit advies van de commissie opvolgt. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, dan is aldus besloten. En dan gaan we over tot de installatie van de heer Blansjaar. Mag ik u verzoeken naar voren te komen en iedereen verzoeken weer te gaan staan?

Ik ga de tekst voorlezen en daarna vraag ik u te antwoorden met 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig'.

'Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Blansjaar** (PDvZ): "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd en heel veel succes!

(De burgemeester feliciteert de heer Blansjaar en overhandigt hem een boeket.)

Dat betekent dat we afscheid hebben genomen van mevrouw Wortel en twee nieuwe raadsleden hebben geïnstalleerd. Ik schors de vergadering en het is nu 20.20 uur dus ik stel voor om 20.35 weer verder te gaan.

Schorsing

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en daarmee zijn wij aangekomen bij agendapunt 2, het spreekrecht. Daarvoor heeft zich een spreker gemeld. Dat is de heer Van den Ende over het niet nakomen van een toezegging. Ik geef de heer Van den Ende voor vijf minuten het woord. Gaat uw gang.

De heer **Van den Ende**: Goedenavond. Tijdens de coronaperiode wilde ik refererend aan mijn eerdere slechte ervaringen met de gemeente Zoetermeer, schriftelijk uw aandacht vragen voor een nieuwe kwestie. De eerste inzending resulteert in de toezegging van een ambtenaar om mij na onderzoek te informeren over de afgedane en die nieuwe lopende kwestie. Hij doet dat niet. Hij reageert slechts op één afgedane kwestie, namelijk over het Bredewater 26. Wat was daar ook alweer aan de hand? Er werd maandenlang gebouwd zonder vergunning. Als ik in verband met de veiligheid om optreden vraag, schrijven burgemeester en wethouders de leugen 'het is veilig, het voldoet aan de vergunningsvoorwaarden'. Maar de veiligheid kon niet getoetst zijn, want er was geen vergunning. Als ik dwingend om handhaving vraag, schrijft het college 'wij laten het belang van de gebruiker, een bedrijf, prevaleren boven de uitvoering van de regelgeving.' Het college schrijft dus dat het de wettelijke regelgeving bewust laat overtreden voor een bedrijfsbelang. Later stel ik via de gebruiksvergunning van het pand vast dat het pand brandpreventief gezien totaal niet op orde is en het is volop in gebruik.

Ook het bestemmingsplan werd met voeten getreden. Als ik om handhaving vraag, schrijven burgemeester en wethouders 'toon maar eens aan dat we dat moeten doen'. Ze doen het niet. Daarom daag ik de gemeente voor de rechter. Dan blijkt tijdens de zitting dat de gemeente snel, op de valreep, een goede maatregel heeft genomen in de vorm van een lastgeving onder dwangsom. Daarom wijst de rechter mijn verzoek af. Direct daarna trekt het college de maatregel in en schrijft 'we trekken de maatregel in omdat het gebrek niet meer bestaat'. Terwijl er niets was gewijzigd. Het gebrek was nog 100% aanwezig, dus het college liegt bewust in een officieel besluit.

U moet zich goed realiseren wat er gebeurt: de uitvoerende macht binnen de trias politica doet bewust niet wat de wetgevende macht heeft bepaald en die misleidt de rechterlijke macht. En de handelend ambtenaar gaf schriftelijk allerlei tips aan de overtreder en de schrijft 'we moeten geen gaatje overlaten voor mijnheer Van den Ende'. Hoe betrouwbaar ben je dan als overheid?

De ambtenaar die heeft toegezegd mij over de nieuwe kwestie te informeren, meldt mij 'ik heb in een dossier Bredewater 26 geen enkele ondersteuning gevonden van machtsmisbruik, onwaarheden en niet integer gedrag'. En kennelijk komt hij daarom zijn toezegging om mij over de nieuwe zaak te informeren, niet na. De klacht over het niet nakomen van de toezegging mij over de lopende kwestie te informeren is afgewezen.

Ik wil dat u, raadsleden, het eens uitzoekt en antwoord geeft op de volgende vraag: waarom is de klachtbehandeling uitgevoerd door een ondergeschikte werkrelatie van die ambtenaar en niet door een onafhankelijke deskundige? Waarom mocht ik niet aanwezig zijn bij de hoorzitting van die ambtenaar? Waarom hebben die werkrelatie en die ambtenaar in gezamenlijk overleg tijdens hun hoorzitting besloten dat de feitelijkheid van mijn klachten wijzigt? Zij besluiten dat uit mijn klacht een verlangen spreekt om antwoord te krijgen op een niet-gestelde vraag, dus de klacht is ongegrond.

Ik wil dat u antwoorden zoekt op die vraag, alstublieft.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Ende voor uw inspreken. Dan heb ik verder geen insprekers onder het spreekrecht en stel ik voor dat we over gaan naar agendapunt 3.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dat betreft de mondelinge vragen. Allereerst geef ik het woord aan mijnheer Van Steenis over het gebruik van roofvogels als onderdeel van de show Oberon en Historisch Zoetermeer van Storytellers.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter, tijdens het zomerreces kregen de fracties van PvdA en GroenLinks van verschillende kanten berichten over het gebruik van roofvogels als onderdeel van de show Oberon van Storytellers. Ook vraagt Storytellers acteurs voor een roofvogelshow tijdens Historisch Zoetermeer eind september.

Hierover hebben onze fracties de volgende vragen. Als eerste: op 20 maart van dit jaar heeft de raad het nieuwe evenementenbeleid vastgesteld. Hierin staat vermeld dat er geen subsidies worden verstrekt voor dit soort evenementen. Op 8 augustus jl., dus ruim vier maanden na het aannemen van het beleid is de vergunning voor Oberon verleend. Hoe is het dan mogelijk dat deze show met roofvogels afgelopen zomer in Zoetermeer heeft plaatsgevonden? Was daar een geldige vergunning voor afgegeven? Was het college op de hoogte dat de roofvogelshow deel uit zou maken van het programma en is de vergunning voor Historische Zoetermeer, inclusief de roofvogelshow, al verleend en zo ja, welke datum? De tweede vraag: zowel Oberon als Historisch Zoetermeer vallen onder de organisatie van Storytellers. Zij krijgen geen projectsubsidie maar jaarsubsidie en er is geen directe relatie tussen de jaarsubsidie en verschillende shows. Hoe gaat het college in het vervolg uitvoering geven aan het door de raad vastgestelde evenementenbeleid en voorkomen dat in dat geval levende roofvogels onderdeel zijn van de show? Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Steenis. Ik geef het woord aan mijnheer Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter dank, ook aan de heer Van Steenis voor het stellen van de vragen. U vraagt 'hoe is het mogelijk dat de roofvogelshow heeft plaatsgevonden?' Maar het verlenen van de evenementenvergunning staat los van het wel of niet verstrekken van subsidies. Er is daarom ook een evenementenvergunning afgegeven. Op het roofvogelonderdeel is advies gevraagd aan de collega's van Ecologie. En daaruit bleek geen grond om de vergunning te weigeren. Dus heeft de burgemeester de vergunning afgegeven en dat was ook bekend bij het college.

De vergunning voor het evenement Historisch Zoetermeer, waarnaar u vraagt, is nog niet afgegeven, maar ook bij dit evenement is advies gevraagd van Ecologie. In dat advies blijkt geen weigeringsgrond naar voren te komen, dus de roofvogelshow zal ook daar waarschijnlijk als onderdeel van de vergunning worden verleend.

Dan uw vraag over de subsidie. Die beantwoord ik ook in twee delen. Voor ons is er geen wettelijke grondslag om shows met roofvogels te verbieden, maar vanuit de gemeente Zoetermeer voeren we wel een zogenaamd ontmoedigingsbeleid. Sinds het aannemen van het evenementenbeleid op 20 maart jl. subsidiëren wij ook geen evenementen en activiteiten meer waar dieren anders dan gezelschapsdieren bij worden ingezet. De subsidies waaraan u refereert van het afgelopen Oberon en komend Historisch Zoetermeer vallen nog onder de oude subsidieregeling, maar vanaf heden worden dergelijke evenementen met roofvogelshows dus niet meer gesubsidieerd.

Voorzitter, ik denk dat dat het grootste gedeelte is van de antwoorden op de vragen van de heer Van Steenis, waarbij ik nog wil opmerken dat voor Oberon en Historisch Zoetermeer Storytellers projectsubsidies ontvangt en dat zijn andere dan die ze voor andere activiteiten vanuit de afdeling Cultuur ontvangen, dat zijn jaarsubsidies. Die twee staan dus los van elkaar.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema. Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank u voorzitter. Ik dank de wethouder hartelijk voor de beantwoording. Ik zit onvoldoende in de materie om nu direct te reageren. Ik heb het gevoel dat er toch wat discrepantie zit tussen wat in het beleid staat en wat er nu beantwoord wordt en hoe dat precies met die vergunningen zit. Maar ik zal het meenemen en mocht het nodig zijn, dan zullen we daar verder op terugkomen, voor nu in ieder geval bedankt voor de beantwoording.

De **voorzitter**: Oké. Dank u wel mijnheer Van Steenis, dan stel ik voor dat we overgaan naar de volgende vraag van mevrouw Siegelaer over het Picasso Lyceum. Gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter, en dank aan de wethouder voor de snelle beantwoording op de schriftelijke vragen. In de beantwoording staat dat de gemeente kan ingrijpen als de kwaliteit van het onderwijs langdurig en objectief vastgesteld in het geding is. Daarvan zou geen sprake zijn. Langdurig en objectief staat niet in de overeenkomst bij ons, er staat iets anders, namelijk dat de gemeente kan ingrijpen als de onderwijskwaliteit aanzienlijk achterblijft. Daar is geen tijd of toets aan verbonden. De Inspectie geeft aan Picasso te bezoeken nu er meerdere klachten gemeld worden. De LHN zou verwachten dat het college in gesprek gaat met de raad van bestuur. Is het college bereid om in gesprek te gaan? Indien de Inspectie stelt dat de kwaliteit onvoldoende is, kan het college dan de hersteltermijn zoals genoemd in artikel 2.w in laten gaan? Is het college bereid om na opdracht van de gemeenteraad daartoe alles in het werk te stellen om de continuïteit van het onderwijsproces te borgen? En wil het college de gemeenteraad actief informeren over de huidige situatie rond het Picasso College? Dank daarvoor.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Siegelaer. Ik ga naar het college, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja dank u wel, en dank u wel voor de vragen zodat ik de gelegenheid heb om het even toe te lichten.

Vraag 1. Ik heb namens het college in september het halfjaarlijkse het gesprek met de regiobestuurder van Lucas Onderwijs. In dat gesprek zal natuurlijk ook het nieuwe onderwijsplan van het Picasso College aan de orde komen. Ambtelijk is er al contact geweest met de directie van de school en ook even met de onderwijsinspectie. Bij de invoering van het nieuwe onderwijsplan is sprake van communicatie die beter had gekund en van opstartproblemen. De school is druk bezig om die te verhelpen en neemt de signalen van de ouders daarin mee.

Over het instellen van de hersteltermijn. U heeft gelijk, die wordt genoemd in het convenant en die wordt genoemd als er sprake is van ernstige taakverwaarlozing. Of als er een vermoeden is van ernstige taakverwaarlozing. Er staan dus voorbeelden bij. Je moet dan denken aan het aanzienlijk achterblijven van de leeropbrengsten voor meer dan drie jaar of iets dergelijks. Wij hebben op dit moment geen aanleiding om een dergelijk vermoeden te hebben. Het Picasso is pas drie weken geleden gestart met het nieuwe onderwijsplan.

Dan vraagt u in vraag 3 of wij bereid zijn om, als de raad opdracht geeft, de continuïteit te borgen. Het zijn twee dingen. Het college is voortdurend doende om de continuïteit van het openbaar onderwijs te bewaken. Een aparte opdracht van de gemeenteraad is daartoe overbodig want dat staat in de Grondwet. De continuïteit van het onderwijsproces borgen is geen bevoegdheid van de raad en ook niet van het college. Dat moet de Inspectie van het Onderwijs doen. Wij houden natuurlijk de vinger aan de pols. En u vraagt of wij de raad actief willen informeren. Dat is vraag 4. Als er sprake is van belangrijke ontwikkelingen op het Picasso zal het college de raad daarover informeren, voor zover wij daarvan kennis hebben, op basis van onze eigen bevoegdheid, of op basis van de informatie die wij van het schoolbestuur of de onderwijsinspectie krijgen. Als wij die niet krijgen, gaan we u niet informeren. We zijn op dit moment echt toe aan een beetje rust voor deze school om het onderwijsplan op een goede manier van start te laten gaan.

Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer. Dan kijk ik naar mevrouw Siegelaer. Nog behoefte om te reageren? Nee. Voldoende zo. Dan gaan we over naar de vragen van de heer Aptroot, mede namens de LHN, over de memo afdoening motie 2211-50 Meer of vervanging kunstgras. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Inderdaad vragen namens de LHN en de VVD. Een tweetal vragen aan de wethouder van Sport over de memo afdoening motie 2211-50 Meer of vervanging kunstgras. De VVD en de LHN zijn zeer tevreden met de uitwerking. Ook de vele sportclubs die wij spreken, vinden de uitwerking echt iets waar de clubs veel aan hebben. Dit is belangrijk voor Zoetermeer. Iedereen weet hoe belangrijk de rol is van ons clubs en verenigingen voor onze inwoners en hoe belangrijk het is dat zo veel mogelijk inwoners regelmatig kunnen sporten.

Omdat dit zo belangrijk is voor onze sportclubs, is dit ook een groot onderdeel in ons coalitieakkoord. Veel clubs die wij spreken, zitten te springen om de plannen die daarin staan, te realiseren. Bij een aantal clubs is dit echt bittere noodzaak. Bij veel clubs is er sprake van zwaar verouderde velden of zelfs een tekort aan velden.

In het memo geeft het college aan dat de uitwerking in Q1 2024 inclusief investeringsagenda richting de raad komt. Dit zou betekenen dat de uitwerking hiervan te laat is om in de zomer van 2024 een deel van onze clubs alvast te kunnen helpen. En die hebben die velden broodnodig, want als de raad pas in

Q1 2024 in beeld komt, zijn we met alle regels omtrent aanbestedingen en planning te laat om in de zomer van 2024 het werk uit te voeren. Hierover hebben we een tweetal vragen. Herkent het college zich in het beeld dat de LHN en de VVD net geschetst hebben? En de tweede vraag: ziet het college de mogelijkheid om de uitwerking van de plannen die voortvloeien uit de afdoening van de motie 2211-50 te versnellen, zodat de gemeente de meest dringende zaken al in 2024 kan uitvoeren?

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar het college, wethouder Weerwag, gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel voorzitter en ook LHN en VVD bedankt natuurlijk voor de interesse en de vragen.

Als eerste. Ja, zeker, wij als college herkennen ons in het beeld dat u net schetste. Wij zien inderdaad dat verenigingen plannen wensen te realiseren, zoals ook inderdaad omschreven is in die afdoening van die motie. Daar is ook een visiedocument over gepresenteerd met interventies voor de korte, en ook de lange termijn.

Voor wat betreft het antwoord op vraag 2. U spreekt inderdaad al over de investeringsagenda voor de sportaccommodaties die wij in Q1 2024 zullen presenteren. Het doel daarvan is inderdaad om de investeringen die gewenst zijn in breedste mogelijke zin tegen elkaar af te wegen. Op uw verzoek gaat het college in op het verzoek om op onderdelen te kijken waar in de investeringsagenda de meest dringende zaken versneld kunnen worden, zodat ze in 2024 ook daadwerkelijk in uitvoering kunnen worden gebracht.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Aptroot, daar nog een vervolgvraag op?

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, zeker. Ik hoor een halve toezegging en die zou ik graag wat scherper willen hebben, want ik weet nu niet helemaal wat ik nu precies voor belofte heb. We gaan een deel naar voren schuiven. Ik wil graag concreet horen van de wethouder wanneer hij wat aan ons toezendt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter. Kijk, wij zullen toch eventjes moeten kijken in hoeverre het al in de begroting is geregeld en hoeveel we het dan op dat moment naar voren kunnen halen middels een bestedingsvoorstel. Het kan ook zijn dat we een apart raadsvoorstel moeten doen. Ik wil graag eventjes de tijd nemen om dat te onderzoeken. Als u dan van mij wilt weten wanneer ik daarmee terugkom, dan wil ik dat in ieder geval nog dit jaar bij u ter tafel brengen zodat we in ieder geval vooruitlopen op die investeringsagenda.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Weerwag. Mijnheer Aptroot nog een reactie?

De heer **Aptroot** (VVD): Ja, dan probeer ik het toch: kan dat dan begin kwartaal 4 naar ons toekomen? Het einde van het jaar is precies wat ik schets, dan zijn we dus – als het er niet is of als we iets willen als raad – te laat voor de zomer van 2024. Dus ik hoop dat u in ieder geval zo vroeg mogelijk in kwartaal 4 onze kant opkomt. Want het einde van het jaar is dus te laat.

De **voorzitter**: Ik ga nog een keer naar wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Daar ga ik mijn best voor doen.

De **voorzitter**: Ik heb in ieder geconstateerd dat de toezegging is dat geprobeerd wordt het begin van het vierde kwartaal en in ieder geval uiterlijk eind van het jaar daarmee te komen. Daar gaat de wethouder zich hard voor maken.

Dan sluit ik daarmee de mondelinge vragen, agendapunt 3 af.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 4, de mededelingen. Zijn er mededelingen vanuit de raad? Dat is niet het geval. Zijn er mededelingen vanuit het college? Dat is ook niet het geval. Dan is daarmee dit agendapunt afgehandeld.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 5, de afdoening ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst te voeren? Is er iemand die stemming daarover wenst? Niet het geval. Dan is dat hierbij vastgesteld.

6. Hamerstukken

- a. Raadsvoorstel Benoeming lid Raad van Toezicht OPOZ 2023
- b. Raadsvoorstel Aanwijzing plaatsvervangend griffier
- c. Raadsvoorstel begrotingswijziging MRDH-subsidie Dutch Innovation Community
- d. Raadsvoorstel Aanpassing Algemene plaatselijke verordening Zoetermeer: Omgevingswet
- e. Raadsvoorstel Wensen en bedenkingen deelname Veiligheidsregio Haaglanden in Stichting Risicobeheer veiligheidsregio's
- f. Raadsvoorstel Zienswijze vijfde wijziging gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
- g. Raadsvoorstel Begrotingswijziging Ontheemden – Vluchtelingen en Asielzoekers
- h. Raadsvoorstel Actualisatie Kadernota Verbonden Partijen
- i. Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie juni 2023
- j. Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Zilverstraat
- k. Raadsvoorstel Uitbreiding Legesverordening 2024 in verband met toevoeging leges Kabels en Leidingen
- m. Raadsvoorstel UWV verzoek extra uitbreiding in het Stadhuis
- o. Raadsvoorstel Integraal werken aan een gezonde stad
- p. Besluitenlijsten en notulen van 26 juni 2023 en 3 juli 2023

De **voorzitter**: We gaan over naar agendapunt 6, dat zijn de hamerstukken. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die als hamerstukken kunnen worden afgedaan. Die heeft u allemaal kunnen zien op de agenda van vandaag. Ik ga eerst vragen of er iemand behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring bij een van de raadsvoorstellen. Dat is niet het geval. Dan ga ik in ieder geval één raadsvoorstel, de benoeming van het lid van de Raad van Toezicht OPOZ wel voorleggen. Er is geen verzoek tot schriftelijke stemming ontvangen, dus ik mag er daarom van uitgaan dat de benoeming van betrokkene bij acclamatie voor u akkoord is? (applaus) Dat is het geval, dank u wel. Daarmee is dit raadsvoorstel ook vastgesteld. Dan gaan we over naar de stemming over de andere raadsvoorstellen. Is er iemand die daar apart stemming over wenst? Of mag ik constateren dat deze raadsvoorstellen allemaal zijn aangenomen? Dat is het geval. Dan zijn deze aangenomen, dank u wel.

7. Benoemingen:

- a. Raadsvoorstel Benoeming plaatsvervangend voorzitter gemeenteraad tevens voorzitter presidium

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7, de benoemingen. U heeft gezien dat met het vertrek van mevrouw Wortel er ook een plaats vrijgekomen is als plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad, tevens voorzitter van het presidium. Voor deze functie hebben zich twee kandidaten aangemeld. Mevrouw Bout en mijnheer Duiven. De kandidaten voor het plaatsvervangend voorzitterschap van de raad, tevens voorzitter van het presidium krijgen dadelijk de mogelijkheid om in maximaal drie minuten aan te geven waarom zij de beste kandidaat zijn voor deze functie. Hierna zal stemming plaatsvinden via stembriefjes. Dat is een geheime stemming. Daarvoor hebben we natuurlijk een stembureau nodig. Ja, ja, spannend. Ik wil de heren Markes en Smitskam en mevrouw Van Damme verzoeken zitting te nemen in het stembureau waarbij de heer Markes optreedt als voorzitter. Wenst iemand daar stemming over? Niet, dan is dat vastgesteld, dank daarvoor. Dan gaan we over naar de pitches van de kandidaten en ik geef het woord graag eerst voor maximaal drie minuten aan mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voorzitter, collega's, vanavond sta ik hier omdat ik voorzitter van het presidium wil worden en daarmee tevens plaatsvervangend voorzitter van de raad.

Commissievoorzitter zijn is een bijzondere en eervolle taak en ik doe dit nu al vijf jaar met heel veel plezier. Je maakt als voorzitter tijdens een commissievergadering op een heel andere manier kennis met je collega's uit de raad en met de collega's van de griffie. Als commissievoorzitter zie je de leden van de gemeenteraad letterlijk en figuurlijk veel beter en je let goed op wat er speelt tijdens de

vergadering. Overzicht houden, iedereen in de ruimte geven om standpunten te verkondigen en zorgen voor meer en beter onderling debat zijn vaardigheden die ik me de afgelopen jaren heb eigen gemaakt. En u weet dat ik in staat ben de vergadering rustig, soepel en onpartijdig en met humor te leiden. Ook het overleggen met de griffier, zonder daarbij de orde van de vergadering uit het ook te verliezen, is nog steeds een mooie uitdaging. En niet altijd gemakkelijk. Vorige week mislukte het nog tijdens de commissie Plenair. Toen wethouder Weerwag ineens onverwacht een vraag aan mij stelde en ik op dat moment net met de griffie overlegde, miste ik de vraag van wethouder Weerwag. Dat is best ingewikkeld. En natuurlijk ben je nooit voorzitter in je eentje. Je doet veruit de meeste voorbereidingen samen met de collega's van presidium, de collega's van de griffie en ook met de burgemeester die adviseur is van het presidium. En tijdens de vergaderingen gaat het om het samenspel met u allen natuurlijk. Als een vergadering voor de schermen helemaal soepel lijkt, dan kijk ik de vergadering tevreden terug. En als het zoals vorige week dus niet vlekkeloos verloopt, dan probeer ik daar altijd van te leren.

Ik wil graag verder werken aan de ingezette lijn van verbeterprocessen voor onze raadsvergaderingen want diverse verbeteringen die Hanneke Wortel en ik bedacht hebben naar aanleiding van de signalen uit de raad zijn nu pas gedeeltelijk uitgevoerd. Zo werken we pas sinds kort met spreektijden per avond in plaats van per onderwerp. Zo zijn wij, allemaal, nog steeds aan het uitproberen hoe we meer kunnen komen tot onderling debat en zo zijn er nog steeds maandagen met een lege agenda, of juist een te volle agenda. Al worden dat er gelukkig steeds minder. En nog steeds stemmen we niet digitaal in deze zaal, maar met handopsteken. En dat in 2023. Die ingezette of nog in te zetten verbeterprocessen wil ik graag afmaken.

Beste collega's, ik houd van uitdaging, meer leren en groeien. Ik ben al twee keer door de leden van het presidium verkozen tot vicevoorzitter en vanavond hoop ik met uw steun door te groeien naar de functie van voorzitter van het presidium en zodoende ook uw plaatsvervangend voorzitter van de raad te worden. Daarom hoop ik vanavond uw stem. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Bout voor uw pitch dan ga ik nu het verzoek doen aan mijnheer Duiven om zijn pitch te houden. Gaat uw gang.

De heer Duiven (VVD): Dank u wel voorzitter, vorig jaar op 9 mei stond ik ook op deze plek om mijn kandidatuur toe te lichten voor het voorzitterschap van het presidium en het plaatsvervangend voorzitterschap van de raad. Voorzitter, de korte versie van mijn pitch vandaag is dat ik met dezelfde drijfveer, dezelfde overtuiging, met dezelfde belofte van toen hier weer sta.

Mijn drijfveer was en is om de wijze waarop wij in de raad met elkaar politiek bedrijven en de mores die we daarvoor hanteren te behouden, waar die goed is, en te verbeteren waar die aanpassingen nodig heeft. Mijn overtuiging was en is dat een goed besluit alleen kan bestaan als het proces daar naartoe, het politiek debat, zoals dat met elkaar voeren, transparant, integer en levendig is geweest. Mijn belofte was en is dat ik als lid van deze raad en als lid van het presidium, en ik hoop met uw steun en stem en vertrouwen, straks ook als voorzitter van het presidium daaraan een bijdrage te mogen leveren.

Voorzitter, deze raad prijst zich, met recht, gelukkig dat het debat steeds op de bal en niet op de man wordt gespeeld, zoals een van uw voorgangers dat zo treffend uitdrukte. Dat spel op de bal vereist dan wel een eerlijk speelveld, of zoals dat in het Engels veel treffender heet, een level playing field. Ik heb mij hier het afgelopen jaar in het presidium en ook als voorzitter van commissies nadrukkelijk hard voor gemaakt. Ons spel op dat eerlijke speelveld is immers het politieke debat dat we met elkaar voeren met uiteenlopende spelopvattingen, verschillende speelstijlen en wisselende tactieken treden wij elkaar tegemoet. Maar wat de uitslag uiteindelijk ook is, het hoort als de politieke strijd is gestreden en de rook is opgetrokken altijd een faire wedstrijd te zijn geweest.

Voorzitter, als de collega's mij niet zouden kennen, zou ik nog meer moeten zeggen over mijn drijfveer, mijn overtuiging en mijn belofte. En dan zouden drie minuten ook te kort zijn, maar gelukkig is het overtuigendste punt op mijn cv datgene wat de collega's van mij hebben gezien in mijn rol als lid van deze raad, als commissievoorzitter en als lid van het presidium. Daar ik op 9 mei vorig jaar u eigenlijk alleen maar pretenties kon voorhouden, kan ik die nu staven met zichtbare prestaties. Als u me toestaat voorzitter, richt ik mij nu even rechtstreeks tot de collega's: u kent mij. U weet wat u aan mij heeft. U weet wat u aan mij heeft als basis voor wat u van mij mag verwachten en daarom hoop ik op uw steun, uw stem en vertrouwen voor de functie waarvoor ik mij kandidaat heb gesteld. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Duiven voor uw pitch. Dat betekent dat we daarmee de pitches van beide kandidaten hebben gehad. Ik kijk rond of er iemand anders ook bij dit agendapunt nog het woord wenst te voeren en als dat niet het geval is, gaan we nu over tot de stemming met stembriefjes. Ik ga de bodes zo vragen om deze stembriefjes uit te delen. U krijgt als raadslid elk één stembriefje. Ik wil u wel graag verzoeken om allemaal te blijven zitten. Dat is voor de bodes het makkelijkst. Ik vraag u ook

te blijven zitten totdat de stembriefjes zijn opgehaald want dan gaan we de vergadering schorsen. Ik verzoek nu de bodes de stembriefjes uit te delen.

Dames en heren. Het stembureau kan gaan tellen, ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering, dames en heren en geef het woord aan de voorzitter van het stembureau. De heer Markes, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter en dank voor de eer dat ik vandaag de voorzitter van de tijdelijke Stemcommissie mocht zijn. Ik heb geconstateerd dat er in totaal 38 stemmen zijn uitgebracht, waarvan 35 geldig en 3 ongeldig. Van deze 35 geldige stemmen zijn er 23 uitgebracht op de heer Duiven en 12 op mevrouw Bout. Daarmee is de heer Duiven gekozen als plaatsvervangend voorzitter van de raad en tevens voorzitter van het presidium. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Markes. Ook voor het mooie werk en we zullen onthouden dat u het heel leuk werk vindt om te doen. Ik concludeer daarmee dat als plaatsvervangend voorzitter van de raad en tevens voorzitter van het presidium is benoemd de heer Duiven. Veel succes met dit werk en ook heel veel plezier. Ik zou zeggen, daarmee kunnen wij dit agendapunt als afgehandeld beschouwen en is deze benoeming voldaan.

8. Debat (inclusief stemmingen):

a. Raadsvoorstel Programma Energietransitie Zoetermeer

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 8. Het debat en allereerst naar agendapunt 8.a Raadsvoorstel Programma Energietransitie Zoetermeer. Ik zeg het nog maar een keer, we hebben spreektijden voor de hele avond. Dat is de laatste keer dat ik het zeg. Ik ga even kijken wie hier het woord over wenst te voeren. Mijnheer Velner van de SP, mijnheer Van Steenis van GroenLinks, mevrouw Kraneveldt van de PvdA, mijnheer Van der Perk van Zó! Zoetermeer, de heer Mooiman van de PVV en mijnheer Van den Boomgaard van de FVD. Dan begin ik aan mijn linkerhand met de heer Velner. O, nog twee, mevrouw Bink en mijnheer Zamani. Maar ik ga met u beginnen want u was als eerste, mijnheer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter, het is goed dat in dit voorstel aandacht is voor energietoekomst naast het feit dat energietransitie noodzakelijk is. Het voorstel is gericht op huiseigenaren, maar we moeten ook vooral de huurders niet vergeten. Zij krijgen namelijk wel de kosten voor energie voor rekening, maar hebben geen invloed op het tempo waarop hun huizen worden verduurzaamd.

Er wordt in dit voorstel eindelijk ook specifiek aandacht besteed aan VvE's en eigenaren in gespleet bezit. Dat zal geen gemakkelijk opgave zijn, aangezien iedere eigenaar binnen de VvE een andere financiële situatie heeft waardoor het op één lijn komen lastig kan zijn aangezien het kan gaan om flinke investeringen. Waarbij het ook nog de vraag is welk weegmodel gebruikt wordt. Iemand die weinig energie gebruikt, zal een langere terugverdientijd hebben dan iemand die veel gebruikt. Daarnaast is er natuurlijk ook nog de leeftijd van de eigenaar die een rol speelt. In hoeverre speelt dit een rol bij de communicatie vanuit het Energieloket? Kan de wethouder daar wat meer over vertellen?

In het voorstel wordt er al wel een voorschot genomen op de wijze waarop de fte's worden ingevuld. Een deel daarvan zal worden ingehuurd. Kan de wethouder een inschatting geven hoeveel van de genoemde 26 fte wordt ingehuurd en voor hoe lang dat zal zijn?

Op welke wijze en in welk tempo gaan we in de genoemde wijken Meerzicht, Centrum en Buytenweg veranderingen zien op dit punt? Kan de wethouder aangeven hoe de fasering van de plannen eruit gaat zien voor de verschillende woningtypen in de genoemde drie wijken? Om toch in control te blijven, hebben we het amendement van GroenLinks mede-ingediend met als doel meer zicht te krijgen in de behaalde resultaten en het tempo waarin de energietransitie plaatsvindt. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner voor uw eerste termijn, dan mijnheer Van Steenis, GroenLinks.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, ik houd het kort. Tijdens de commissievergadering hebben we als GroenLinks al onze complimenten geuit voor dit programmaplan Energietransitie. De doelen zijn ver in de toekomst en we hebben in de commissie dan ook aangegeven goed geïnformeerd te willen worden over de voortgang en de tussentijdse resultaten. Geen uitgebreide nieuwe

rapportage, wat weer veel te veel ambtelijke capaciteit kost, alleen de beschikbare cijfers in een duidelijk overzicht naar de raad, zodat we daarover met elkaar in gesprek kunnen als dat nodig is. Om dat goed met elkaar af te spreken hebben we een amendement, Inzicht in behaalde resultaten opgesteld, met dank aan de mede-indieners PvdA, SP, Zó! Zoetermeer, CDA en D66. Volgens ons is dit een prima oplossing en ik hoop dat ook de andere partijen dit voorstel zullen steunen. Dank u voorzitter.

Amendement nr. 2309-A ingediend door GroenLinks, PvdA, SP, Zó! Zoetermeer, CDA en D66
Inzicht in behaalde resultaten

"De raad van de gemeente Zoetermeer in vergadering bijeen op 11 september 2023;
gelezen het raadsbesluit programmaplan energietransitie met nr. 2023-040288,

- besluit voorafgaand aan besluitpunt 6. een nieuw besluitpunt toe te voegen, luidende:
'6. De raad periodiek (minimaal jaarlijks) te informeren over de behaalde resultaten op de genoemde doelen in relatie tot het (eind)resultaat zoals beschreven. Het gaat om resultaten zoals het aantal woningen aardgasvrij, het aantal woningen die het isolatiedoel bereikt hebben en het lokaal duurzame opgewekte vermogen.';
- en de overige besluitpunten te hernummeren."

De **voorzitter**: Dank u wel en u dient het amendement nu in? Dank u wel, ik ga naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, zoals ik ook al in het commissiedebat heb gezegd, krijgen we nog niet heel veel extra energie van dit programmaplan. Er staan wel goede dingen in, zonder meer, dus we zijn er ook zeker niet tegen. We zullen ook voor stemmen als PvdA, maar of hier nu alles in staat wat we nodig hebben om onze doelen in 2040 te halen? Dat betwijfelen we, maar we hopen dat we met de extra fte die nu eindelijk binnenmarcheren op het stadhuis nu meer kunnen gaan doen dan we eerst dachten en tot nu toe hebben gedaan.

Ik heb drie amendementen om het voorstel nog een beetje beter te maken. We vinden het heel erg belangrijk dat de participatie van inwoners, verenigingen, organisaties en bedrijven wordt vastgelegd als echt streven in het raadsbesluit, want daar heeft het nog wel eens aan geschort. Dus laten we hopen dat daar nog wat extra's mee kan gebeuren.

Dan hebben we jaren geleden gevraagd om een duurzaamheidsplatform. DuurSamen wil wel maar het is er niet van gekomen. Toen vonden we dat raadsbreed goed idee. Wij vinden dat nog steeds een goed idee dus graag nu via een amendement wel inzetten zodat het er komt en zodat iedereen in een oogopslag weet waar die dingen kan halen, of je nu een bedrijf of een inwoner bent. Eén platform waar alles op het gebied van duurzaamheid te vinden is.

En vervolgens Aardgasvrij in 2040. Het college zegt 'aan die ambitie houden we nog steeds vast'. Dat juichen wij zeer toe. Zet hem dan ook maar in het raadsbesluit want dat onderstreept nog een keer het belang van dit doel en deze ambitie.

Alle drie de amendementen zijn mede-ingediend door GroenLinks en D66. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt, dan worden die opgehaald en zullen ook onderdeel vormen van de beraadslaging en besluitvorming.

Amendement nr. 2309-B ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Programmaplan Energietransitie 2023: Aardgasvrij in 2040

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 11 september 2023;

besluit Raadsvoorstel 2023-040288 'Programma Energietransitie Zoetermeer' als volgt aan te passen:

- voorafgaand aan besluitpunt 3. een nieuw besluitpunt toe te voegen, luidende
'3. Daarbij vast te houden aan de eerder vastgestelde ambitie dat Zoetermeer in 2040 energiezuinig en aardgasvrij is.'
- en de overige besluitpunten te hernummeren."

Amendement nr. 2309-C ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Programmaplan Energietransitie 2023: Instellen duurzaamheidsplatform

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 11 september 2023;

besluit Raadsvoorstel 2023-040288 'Programma Energietransitie Zoetermeer' als volgt aan te passen:

- voorafgaand aan besluitpunt 6. een nieuw besluitpunt toe te voegen, luidende
'6. In samenwerking met relevante partners in de stad een digitaal duurzaamheidsplatform in te richten, waarin allerlei Zoetermeerse organisaties, bedrijven, inwoners en natuurlijk de gemeente zelf kunnen participeren en elkaar kunnen vinden, informeren en versterken.'
- en de overige besluitpunten te hernummeren."

Amendement nr. 2309-D ingediend oor PvdA, GroenLinks, D66

Programmaplan Energietransitie 2023: Inwoners, verenigingen, organisaties en bedrijven

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 11 september 2023;

besluit Raadsvoorstel 2023-040288 'Programma Energietransitie Zoetermeer' als volgt aan te passen:

- voorafgaand aan besluitpunt 6. een nieuw besluitpunt toe te voegen, luidende:
'6. De inzet op participatie en communicatie te intensiveren, niet alleen richting inwoners, verenigingen en bedrijven m.b.t. hun eigen energievoorziening, maar ook richting partnerorganisaties in de stad die met kennis en deskundigheid een bijdrage kunnen leveren aan het duurzaamheidsbeleid. Zij worden tijdig betrokken bij het maken van nieuw beleid.'
- en de overige besluitpunten te hernummeren."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Zó! Zoetermeer is blij dat dat de warmtevisie een serieus onderwerp is geworden, wat wij bij motie hebben gevraagd, en serieus onderdeel van de energietransitie is. We zijn blij dat er wordt samengewerkt met inwoners en organisaties en dat zij worden betrokken bij de energietransitie. We zullen de samenwerking en samenspraak met aandacht volgen.

Wij vinden het belangrijk dat we jaarlijks op de hoogte worden gehouden en daarom dienen we het amendement van GroenLinks mede in. Zó! Zoetermeer zal vanavond instemmen met het programma Energietransitie Zoetermeer. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Perk, dan ga ik naar de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter. Tal van eerdere besluiten liggen ten grondslag aan het programma Energietransitie, waaronder de lokale verkenning wind- en zonnestroom. We zijn blij dat specifiek uit dat stuk de inzet omtrent wind duidelijk naar voren komt. Wat de PVV betreft, komt er geen wind bij in Zoetermeer en het is goed om te zien dat het college deze mening deelt. We willen het nog wel iets scherper maken door ook die locaties expliciet te benoemen en extra windlocaties uit te sluiten. We dienen hiervoor samen met de VVD en FVD een amendement in.

Verder hebben we zorgen als het gaat over ambitie van college om in 2040 al een aardgasvrije bebouwde omgeving te hebben, waar het rijk 2050 hanteert. We hebben dit al vaker aangehaald en de financiële onderbouwing en dekking van die ambitie ontbreekt nog steeds. In het stuk staat wel dat de ambitie met de beschikbare middelen niet haalbaar is en dat de doelstelling wellicht bijgesteld moet worden na deze coalitieperiode. Dat laatste lijkt ons ook goed, maar eigenlijk weten we dus al dat dit het geval dient te zijn.

Ook zijn we kritisch over de manier waarop de auto wordt omschreven, ondanks dat ook wij inzetten op OV en fiets, moeten we niet aan het oog verliezen dat de auto nog steeds het belangrijkste vervoermiddel is en naar waarschijnlijkheid zal blijven, geëlektrificeerd of niet. Laten we waken voor beleid dat auto's de stad uit jaagt. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Mooiman en ik heb begrepen dat u een amendement indient. Dat zal straks op iBabs te vinden zijn. Een interruptie van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, ik wil twee vragen stellen aan de heer Mooiman. De eerste is: als we dit amendement zouden aannemen, zou dat dan ook betekenen dat als een windmolen vervangen zou worden door een nieuw type met meer vermogen, dat niet zou mogen? En de tweede is: is uw amendement eigenlijk bedoeld om het verplaatsen van windmolens onmogelijk te maken?

De **voorzitter**: De heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank voorzitter. Nee, waar het gaat om vermogen. We hebben nu natuurlijk een bestaand vermogen in Zoetermeer en in het stuk staat ook dat we daar niets aan toe gaan voegen. Dus op het moment dat je windturbines zou vervangen voor andere types, dien je daar ook rekening mee te houden, neem ik aan. Waar het gaat om het vervangen van windturbines en het eventueel verplaatsen van windturbines, is het inderdaad zo dat we op de locaties, anders dan die nu beoogd zijn, geen verrassingen willen en dat we dat dus ook uitsluiten, extra locaties.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar mevrouw Brouwer? Mijnheer Haak, gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja. Ik heb ook nog even een vraag aan de heer Mooiman. De bedoeling is dat er in Zoetermeer 10.000 tot 16.000 nieuwe woningen bijkomen. Ik hoor uit uw betoog dat we nu eigenlijk al voldoende energie hebben, maar hoe gaan we dat doen?

De **voorzitter**: De heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Ja voorzitter, dank u wel. Ik weet niet precies waar de heer Haak dat vandaan haalt. Ik denk dat het stuk zelf vrij duidelijk is, in ieder geval over de korte termijn, over hoe men wil voldoen aan de energiedoelen en daar doe ik verder geen afbreuk aan.

Amendement nr. 2309-E ingediend door PVV, VVD, FVD

Geen extra windturbinelocaties in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 11 september 2023;

besluit Raadsvoorstel 2023-040288 'Programmaplan Energietransitie 2023' als volgt te wijzigen:

- voorafgaand aan beslispunt 6. een nieuw beslispunt toe te voegen:
'Geen extra vermogen aan windenergie toe te voegen dan wat momenteel al in Zoetermeer is gerealiseerd, en geen extra locaties voor windturbines in Zoetermeer aan te wijzen of toe te voegen.'"

De **voorzitter**: Verder geen vragen? Dan stel ik voor over te gaan naar mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u wel, voorzitter. Met niet-kloppende weer- en klimaatmodellen wordt de bevolking angst aangepraat. De welbekende klimaathoax. Met het geld dat rondgaat in de energietransitie en andere klimaatgerelateerde onderwerpen kunnen we een hoop problemen in Zoetermeer oplossen. Wind en zon zijn onbetaalbaar als warmte en energiebron in het Nederlands klimaat. Zonnepanelen zijn het nieuwe asbest en elektrische auto's zijn zelfs in de klimaatideologie niet zo CO₂-vriendelijk als ze zich voordeden. Zonnepaneeleigenaren worden meer beboet als zij terugleveren en windmolens, ook wel gehakmolens van vogels genoemd, worden stilgezet op momenten dat het elektriciteitsnetwerk volloopt omdat ons stroomnetwerk het niet aankan. Onder het mom van energietransitie wordt druk op de inwoners uitgeoefend om geen eigen auto te bezitten, terwijl een wethouder bijvoorbeeld zelfs een eigen parkeerplaats bij het stadhuis heeft. Doe as we say, not as we do. Dit is vergaande inperking van de vrijheid van onze inwoners. En wie dient dit college hier? De VVD, de autopartij, of de LHN, de lokale belangen, claimen ze. Maar ze gaan hier wel volledig in mee. FVD Zoetermeer zal tegen dit raadsvoorstel stemmen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Voor we verdergaan, zie ik een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja voorzitter dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard haalt een aantal punten aan waarom hij niet gelooft in de klimaatverandering, maar wat u en uw achterban ook moet aanspreken is een goedkopere energierekening. Dat is ook iets wat de energietransitie teweegbrengt. Bent u daar dan ook tegen, of vindt u toch ook 'ik wil mensen ook helpen met een betaalbare energierekening'?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Mijnheer Van Gils maakt een heel grote fout. Ik geloof wel dat er klimaatverandering is, maar dat het nu niet uniek is. Dat vooropgesteld. En de invloed van de mens is nihil. De tweede vraag was of... Help me heel even?

De voorzitter: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik stelde maar één vraag, het andere was een conclusie. De vraag was of u de lagere energierekening die de energietransitie ook veroorzaakt niet belangrijk vindt.

De voorzitter: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dan heb ik het weer helder, dank u wel voorzitter. Het is niet goedkoper, dat is juist het hele eieren eten. Waarom? Er wordt met subsidies gegooid als het gaat om zonnepanelen op daken te leggen et cetera, maar ondertussen kun je gaan betalen als je teruglevert. Hetzelfde geldt als je elektrisch rijdt, elektrisch rijden is nu al duurder aan het worden dan als je met een benzinemotor of zelfs een dieselmotor rijdt. Dus het wordt niet goedkoper. Dat is een fabeltje en ik ben blij dat dat uit de lucht gehaald is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. In de commissie Stad heeft mijn collega al aangegeven positief te zijn over dit raadsvoorstel. Het is heel belangrijk en daarom vinden wij ook dat het geëvalueerd moet worden. Ook zien wij het belang van een digitale ontmoetingsplek, een duurzaamheidsplatform, maar we vragen ons wel af of de gemeente dit moet doen of dat de inwoners, bedrijven en organisaties dit zelf moeten doen. Hier kunnen inwoners natuurlijk hun voordeel mee doen. Laat het dan wel laagdrempelig blijven en niet al te technisch worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Bink. Dan mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Dank voorzitter. D66 zet zich in voor een energierevolutie. Wij willen dat mensen en bedrijven zo veel mogelijk zelf makkelijk en goedkoop schone energie kunnen opwekken. Deze energietransitie vergt grote investeringen waarbij vasthouden aan een langetermijnvisie, in ons geval 2040, essentieel is. Daarom dienen we de amendementen van PvdA en GroenLinks mede in. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Zamani. Ik kijk rond want ik heb verder niemand meer op mijn lijstje staan die vanuit de raad het woord wenst te voeren. Als dat niet het geval is, kijk ik naar de wethouder of hij mogelijkheid ziet nu te reageren. Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Dank voorzitter, ik heb op een punt nog even wat overleg nodig met de ambtenaren.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we even vijf minuten schorsen tot 21.45 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering met de opmerking dat er vijf amendementen in iBabs staan. Dus die kunt u daar terugvinden. Dan geef ik het woord aan wethouder Velzen namens het college.

Wethouder **Velzen:** Dank voorzitter. Zo vaak kunnen we hier niet staan, dus ik dacht 'dan doe ik het ook gewoon'.

Dank raad voor de vragen en het meedenken met de amendementen en dank ook voor de complimenten die er uitgesproken zijn voor dit voorstel. Fijn om te horen, fijn ook om die over te kunnen brengen aan de ambtenaren die zo hard gewerkt hebben de afgelopen tijd om tot dit voorstel te komen. Daar is nogal wat energie, bloed, zweet en tranen in gaan zitten dus mooi dat we vandaag dit voorstel kunnen behandelen.

Ik behandel eerst even het aantal vragen dat is gesteld en daarna behandel ik de amendementen.

De eerste vraag was van de SP over 'wat doet leeftijd nu voor het energieloket, et cetera?' Leeftijd kan een van de factoren zijn die uiteraard een rol kan spelen bij de energietransitie. Er wordt niet heel specifiek rekening mee gehouden, maar we zetten wel bijvoorbeeld in op verschillende communicatiemiddelen om verschillende doelgroepen te bereiken. Dan is leeftijd uiteraard ook een onderdeel daarvan. De volgende vraag ging over hoeveel fte van het hele zwikje dat genoemd werd, wordt ingehuurd. Dat is uiteraard lastig te zeggen. Het liefste willen wij dat iedereen gewoon vast in dienst komt. Dat vinden

we het fijnst, maar we kunnen niet in een glazen bol kijken, dus wat niet lukt, gaat dan met inhuur via derden.

Dan de fasering voor de wijken Buytenwegh, Meerzicht, Centrum. We hebben al vaker gezegd in dit plan rondom de energietransitie 'we volgen de natuurlijke momenten in de wijken', dat bepaalt met name de fasering van hoe we deze opgave aangaan. En vandaar ook dat deze wijken nu als eerste aan de beurt zijn. Dus dat is eigenlijk een belangrijk onderdeel van de fasering.

Dan was er nog een vraag van mevrouw Brouwer gesteld aan de PVV, maar die wil ik toch ook even beantwoorden. En dat gaat over de vraag over het vervangen van windmolens door andere met een hoger vermogen en verplaatsen naar een nieuwe locatie. Wat het college betreft, is het wel handig dat dat wel mogelijk blijft, al moeten we wel zo reëel zijn in te zien dat het verplaatsen van een windmolen in onze gemeente nagenoeg onmogelijk is. Maar het zou wel handig zijn als het vervangen door een sterker model zou blijven kunnen, want we hebben een flinke opgave te gaan met zijn allen en dat draagt er wel aan bij.

De voorzitter: Wethouder, een interruptie van de heer Mooiman.

De heer Mooiman (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de wethouder zeer zeker. Zeker in een stad als Zoetermeer heeft dat natuurlijk een enorme impact. Tegelijkertijd staat er natuurlijk wel in het raadsvoorstel, of niet in het raadsvoorstel, maar wel in het onderliggende document, in het programma, duidelijk dat we geen capaciteit, geen vermogen toevoegen bovenop wat er nu al beschikbaar is. Dus dat wil ook zeggen dat op het moment dat we nieuwe modellen toevoegen, dat niet meer gaat worden dan we nu al hebben. Dat blijft wel staan, neem ik aan?

De voorzitter: Wethouder Velzen.

Wethouder Velzen: Dank u wel. Dan leggen we dat, denk ik, net op een andere manier uit, zo dat ik vooral kijk naar de kwantiteit van het aantal windmolens en daarvan is het heel duidelijk. Dan reageer ik ook meteen op uw amendement. Ik denk namelijk dat het amendement niet nodig is. Want als we kijken naar het besluit dat voorligt, maar ook als we kijken naar – en dan moet ik even kijken want ik wil daar geen foutje in maken – besluit 2 bij het Raadsbesluit Lokale Verkenning Windenergie en Zonnestroom, aangenomen op 25 januari 2021, heeft uw raad ook al heel duidelijke dingen gezegd over windenergie. Om dat nog iets duidelijker te maken, heeft uw eigen partij een motie ingediend Geen windturbines dwars door Zoetermeer, die is aangenomen op 17 mei 2021 die daar ook heel duidelijk over is. Dus ik denk dat we vanuit de raad hier in Zoetermeer er al heel duidelijk over geweest zijn wat we met wind willen, namelijk niet meer windmolens erbij. Dat is ook iets waar ik me de afgelopen maanden in onder andere de RES heel erg hard voor heb gemaakt. Dat wordt me niet altijd in dank afgenomen door de rest van de regio, maar daar zijn we vanuit Zoetermeer gewoon heel duidelijk over: niet meer windmolens erbij. Verder laat ik het aan het oordeel van de raad hoe met dit amendement om te gaan.

De voorzitter: Ik stel voor dat u verdergaat met de behandeling.

Wethouder Velzen: Ja. Dank voorzitter. Op het amendement van GroenLinks kan ik positief reageren. Ik denk dat het goed is om nog even met elkaar kijken welke indicatoren we daarvoor kunnen opstellen. En ik zou vooral het aanbod willen doen om daarvoor weer de klankgroepen te gebruiken die in een voorgaande periode ook gebruikt is om met elkaar daar tot de juiste indicatoren te komen.

De voorzitter: Mevrouw Bink en dan de heer Mooiman. U had nog wat over het eerdere punt, maar ik zag eerst mevrouw Bink.

Mevrouw Bink (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik heb er geen bezwaar tegen als u eerst de windmolen afmaakt.

De voorzitter: Windmolens afmaken lijkt me nu ook weer... Maar ik snap wat u bedoelt. Ik ga dan eerst nog even naar de heer Mooiman want die wil nog even terugkomen op de windmolens, gaat uw gang.

De heer Mooiman (PVV): Dat klinkt niet verkeerd hoor, trouwens, mevrouw Bink. Maar nee, even serieus. De motie die wij indertijd hebben ingediend, en trouwens ook veel dank voor uw inzet binnen de RES-regio, ging inderdaad specifiek over het voorstel en het zoekgebied dat er toen lag. Er was duidelijk wind ingetekend dwars door Zoetermeer, vandaar de titel van de motie toen. En deze gaat echt over heel Zoetermeer, dat we dus ook nergens verrassingen willen, maar ook zelfs willen uitsluiten, op het

moment dat men extra vermogen op wil stellen, of extra windturbines vanwege het vervangen van. Dat we dat gewoon op de locaties houden zoals dat nu beoogd is. En het is dus eigenlijk een extra waarborg vanuit mijn fractie, waar de raad zichzelf mee in positie stelt.

De voorzitter: Wethouder Velzen, wilt u daar nog op reageren?

Wethouder **Velzen:** Nee, ik denk dat het aan de raad is om te oordelen aan de hand van de discussie welke keuze u wilt maken.

De voorzitter: Dan hebben we dit onderwerp gehad en dan ga ik naar mevrouw Bink want u wilde volgens mij op het andere punt nog een interruptie doen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, zeker dank u wel. Wij hebben zelf ook gezegd dat we evaluatie heel erg belangrijk vinden. Maar u heeft een memo geschreven in 2013 dat u de energietransitie jaarlijks zou evalueren. Wat is dat memo nu anders dan dit amendement?

De voorzitter: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Volgens mij sluit dat elkaar niet uit en met wat ik zojuist heb gezegd, is het denk ik wel goed met het verstrijken van de tijd... Dat was in 2013 en we zijn inmiddels in 2023. Het landschap rondom energietransitie verandert zo gigantisch snel iedere dag. Er is zo veel gaande waardoor ik zelf de indruk heb, en met mij mijn team, dat het zeker geen kwaad kan om goed kijken naar de indicatoren 'wat meten we nu? hoe zit dat vandaag de dag?' Om daar dan met elkaar nog even goed naar te kijken. Ik denk dat het sowieso nooit kwaad om daar met de raad samen het gesprek over te voeren zodat we daar dezelfde verwachtingen bij hebben. Daarmee gaan we dus niet – en dat vind ik wel belangrijk – hele nieuwe rapportages optuigen en systematieken en dergelijke. Nee, maar binnen de bestaande rapportagevorm kijken we naar 'wat kunnen we daar nog een beetje tweaken aan die indicatoren?'

De voorzitter: Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Velzen:** Ja, dank. Ik ben er bijna. Even kijken, de amendementen. Er is een aantal amendementen van de PvdA. Als eerste heb ik staan Aardgasvrij in 2040. Wat mij betreft, is het amendement overbodig. Ik heb dat vorige week in de commissie ook gezegd. Het is heel duidelijk de ambitie. We hebben in geen enkel van de stukken gezegd dat die anders wordt, dus om dat dan nu nog een keer te herbekrachten... Dan zou ik mezelf haast onzekerheid kunnen verwijten. Volgens mij is dat niet nodig, het blijkt wat ons betreft gewoon duidelijk uit de stukken.

De voorzitter: Wethouder Velzen, een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, het is natuurlijk een belangrijke ambitie. We hebben die ooit al eens naar beneden bijgesteld en het is juist heel belangrijk dat we die vasthouden. Ik begrijp gewoon niet zo goed waarom het college zelf niet een aantal belangrijke pijlers van het beleid in het raadsbesluit zelf zet. Soms zit het verstopt in het raadsvoorstel, in de toelichting, en dan denk ik, net zoals bij de doelen straks bij de klimaatadaptatie 'zet het gewoon in het raadsvoorstel zelf, dan geef je ook nog eens het belang van dat soort ambities aan'. Dat is toch wel de stip op de horizon waar dit hele beleid onder hangt.

De voorzitter: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Er zit niet zozeer een vraag in vervat, wel vooral uw mening en zoals ik vorige week ook al zei in de commissie, ik denk dat we hierin van mening verschillen. Ik vind het niet nodig. Dat doet niets af aan de ambitie. Dus daar zou ik het bij willen laten. Wat mij betreft, is het aan het oordeel van de raad om een keuze in te maken 'vinden we dat belangrijk ja of nee?' Wat het college betreft overbodig, maar het is duidelijk oordeel raad om hier zelf een keuze te maken en aan te geven of die ambitie er wel of niet nog een keer in moet komen te staan.

Dan ga ik gelijk door naar het duurzaamheidsplatform. We vinden het daar als college ook belangrijk dat dit een initiatief is dat uit de samenleving moet komen. Het werd volgens mij ook al genoemd door Zoetermeer Vooruit. Er is de vorige keer ook gekeken samen met een partij om dat idee tot stand te kunnen brengen, waarbij wel vanuit de gemeente is aangegeven, toen ook, 'oké, zo kunnen we er met zijn allen naar kijken, maar het is dan wel ook aan jullie om die actie op touw te zetten om dat ook

daadwerkelijk tot stand te brengen'. Dat zien we ook in andere plaatsen. Dat maakt het een succes waardoor zo'n platform ook echt tot leven kan komen. Dat is Zoetermeer helaas niet gelukt en we hebben geconstateerd dat kennelijk in Zoetermeer de tijd daar niet rijp voor was. Dus op het moment dat dat initiatief vanuit de stad komt, staan we er positief tegenover. Maar om het nu zo via een amendement waarmee de bal bij de gemeente komt te liggen, dat wij het moeten doen, in te voeren, dat vinden we niet de juiste volgorde. Dus wij adviseren dan ook negatief over dit amendement.

De voorzitter: Wethouder Velzen, ik zie twee interrupties, eerst mevrouw Kraneveldt en dan mijnheer Van Steenis.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Voorzitter, dat stelt me toch teleur van de wethouder, want we hebben jaren geleden dat ook zo ingestoken en toen werd raadsbreed gezegd 'het lijkt ons een goed idee'. Dan kun je eigenlijk niet zonder de gemeente, een beetje als regisseur, als partij die het aanjaagt, als iemand die het ook ondersteunt. Want DuurSamen kan het niet alleen en we hebben destijds wel wat bijeenkomsten gehad, maar het hart van de gemeente zat er niet in. Het is niet mislukt omdat die organisaties het niet wilden. Die hadden zelfs al een heel plan klaar, maar volgens mij is het mislukt omdat het vanuit de gemeente niet goed op gang kwam. Het enige dat ik u vraag is: help initiatieven vanuit de stad om samen tot zoiets te komen. Daar bent u gewoon bij nodig.

De voorzitter: Ik kijk even eerst naar mijnheer Van Steenis en dan kan wethouder Velzen reageren.

De heer Van Steenis (GroenLinks): Dank voorzitter, kort daarop aansluitend. Partijen in de stad die zich toch niet gehoord voelen. Dat kan echt betekenen dat – of ze wel of niet gelijk hebben – ze zich ook gewoon niet gehoord voelen en niet gehoord worden in sommige... Het is natuurlijk wel heel belangrijk voor het college om te zorgen dat daar alle aandacht naartoe gaat, naar die partijen. Ik denk dat dat deels in dit amendement verscholen zit. Zorg dat er voldoende capaciteit is en inzet is om die partijen goed aan te horen.

De voorzitter: Wethouder Velzen.

Wethouder Velzen: Ja, dank u wel voorzitter en dank voor de aanvullende vragen. Dan begin ik met dat laatste. Daar zijn we het ook echt over eens. Dat heb ik in de commissie ook gezegd en daarvan hebben we ook gezegd 'dat gaan we echt oppakken'. Dat doen we nu ook al de afgelopen periode nadat we daar een wat ongelukkig moment in gehad hebben, als ik het zo zou mogen zeggen. Dat is wel wat anders dan dit amendement. Ik snap dat dat er wel een beetje als ondertoon in zit, dat begrijp ik ook wel. Maar dan even naar de vraag van mevrouw Kraneveldt. De mensen op het stadhuis zijn hier echt wel enthousiast over, over het idee an sich. Maar we verschillen dan echt van mening over het stukje 'het moet vanuit de samenleving komen'. Onze beleving van hoe dat gegaan is bij het voorgaande traject lag dat niet aan dat de gemeente er niet met haar hart in zat en dat de ambtenaren er niet enthousiast over waren. Maar het is uiteindelijk wel zo dat vanuit de samenwerking, vanuit de partijen gezegd moet worden 'oké, dit is het plan, dit gaan we nu doen'. Dan zijn we zeker als gemeente van harte bereid om het te faciliteren en te ondersteunen. Dat we daar een rol in hebben, natuurlijk, dat snap ik als geen ander. Maar die daadkracht moet wel vanuit die partijen komen.

De voorzitter: Volgens mij is dit voldoende, ik stel voor dat u nu naar het laatste amendement gaat. Maar ik zie nog wat handen. Mijnheer Zamani.

De heer Zamani (D66): Dank u wel voorzitter. Ik hoor de wethouder en ik hoorde vorige week ook zijn speech en ik hoor ook dat de ambtenaren heel enthousiast zijn over het idee. En dan lijkt het net of het een woordkeuze is waardoor hij toch zegt 'ik kan niet meegaan met het amendement'. Dan vraag ik toch, kunnen we niet kijken waar dan de woordkeuze in zit in het amendement? Waardoor hij dan toch...? Want volgens mij is het doel om de faciliterende rol vanuit de gemeente zwart-op-wit neer te zetten. De wethouder zegt dat hij daar enthousiast voor is en toch is hij tegen het amendement. Graag uitleg over welke woorden er anders moeten om hem dan toch mee te krijgen met het amendement.

De voorzitter: Wethouder Velzen.

Wethouder Velzen: Dank voorzitter. Nee, ik denk niet dat het een woordkeuze is. Ik denk dat het echt wel een essentieel verschil is over op welke wijze het idee wordt aangevlogen. Ik vind het niet juist om nu te zeggen 'het wordt via een amendement afgedwongen', waarbij je toch krijgt dat vanuit de

gemeente die richting gezocht moet worden. Ik denk dat het echt andersom moet en op het moment dat het vanuit de samenleving komt, kunnen we er als gemeente mee aan de slag. Dat gaat wat mij betreft verder dan een woordkeuze.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Kraneveldt maar graag heel kort, want volgens mij hebben we hier voldoende over gedelibereerd. Maar mevrouw Kraneveldt nog even.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de reden waarom ik het in een amendement heb gezet, is dat we het de vorige keer een motie hebben gedaan en toen is het niet van de grond gekomen. Er was een heel plan vanuit de stad, vanuit DuurSamen om het te doen. En toen is er toch onvoldoende ondersteuning vanuit de gemeente gekomen, volgens mij. Daarom heb ik gezegd 'als we nou onszelf serieus nemen, ook als raad, ook vanwege de vorige keer, zet ik het nu in een amendement, zodat er echt iets gebeurt'. Want het was gewoon een gemiste kans de vorige keer en we zijn alweer vijf jaar verder.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we naar het laatste amendement gaan. Volgens mij is het helder en zijn de standpunten duidelijk.

Wethouder **Velzen**: Ja, voorzitter, dan ga ik daarmee verder. Dan hebben we als laatste nog de participatie inwoners, verenigingen et cetera. Ook naar dat amendement – ik durf het bijna niet te zeggen – kijken wij zo dat het overbodig is, in het hele plan zit een heel communicatiedeel en daar zetten we extra capaciteit op in. Juist om dit te intensiveren. Dan komt het op mij wat raar over dat we dan met een amendement nog een keer extra zeggen dat we het gaan intensiveren, want dat zegt het plan al. Dus wat mij betreft, staat het erin. Maar ik mag niet overbodig adviseren, dus het is aan het oordeel van de raad om daar een besluit over te formuleren.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Velzen voor uw eerste termijn van het college. Dan ga ik over naar de eerste termijn van de gemeenteraad en kijk ik eerst naar mijnheer Velner. Geen behoefte. Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter, alleen dank aan de wethouder voor de steun die hij toezegt voor het amendement.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, ik wou dat ik hetzelfde kon zeggen als de heer Van Steenis. Ik vind het echt teleurstellend dat de wethouder op een aantal dingen die we vroeger met moties hebben geprobeerd te bereiken, maar die niet zijn gelukt, als we die nu via een amendement inbrengen zegt 'ja, maar het moet allemaal vanuit de stad komen'. Ik vind echt dat als de gemeente haar rol als aanjager serieus neemt, als partner van organisaties in de stad, waar we ook wat voor vragen, de gemeente ook wat mag bieden. Als het al die jaren niet gelukt is vanwege capaciteitsgebrek, hebben we nu de mensen ervoor. We hebben ook geld ervoor. Dus kom op, wethouder, ga het gewoon doen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Mijnheer Van der Perk nog? Nee, de heer Mooiman? Niet het geval. Mijnheer Van den Boomgaard, behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Bink? Mijnheer Zamani, behoefte aan een tweede termijn? Nee. Ik kijk of de wethouder nog behoefte heeft maar ik zie hem nee schudden. Dat betekent dat we dan aan het eind komen van de beraadslagingen van de raad, met daaropvolgend uiteraard de besluitvorming. En dat betekent dat ik ervan uitga dat ik over kan gaan tot stemming. Dan gaan we allereerst de amendementen in stemming brengen. Dan beginnen wij – ik kijk nog even rond of iedereen al bereid en in staat is om te stemmen hierover, is dat het geval? – met amendement 2308-A Inzicht in behaalde resultaten. Is er iemand die daar een stemverklaring over af wenst te leggen? Niet het geval. Mag ik de leden van de raad die tegen dit amendement zijn vragen hun hand op te steken? Dit amendement is unaniem aangenomen.

Amendement 2309-B Programmaplan Energietransitie 2023 aardgasvrij in 2040. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval. Welke leden van de raad zijn voor dit amendement?

Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA, D66, daarmee is het amendement met 11 stemmen voor en 27 tegen verworpen.

Amendement 2309-C Programmaplan Energietransitie 2023 Instellen duurzaamheidsplatform. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval, mag ik dan de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?

Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA, D66, daarmee is het amendement met 11 stemmen voor en 27 tegen

verworpen.

Amendement 2309-D Programmaplan Energietransitie 2023 Participatie inwoners, verenigingen, organisaties en bedrijven. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval, mag ik dan de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken? Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA, D66, daarmee is het amendement met 11 stemmen voor en 27 tegen verworpen.

2309-E Geen extra windturbinelocaties in Zoetermeer. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Mevrouw Brouwer, gaat uw gang,

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, als wij dit amendement heel technisch lezen, dan sluit het vervangen van windmolens voor betere uit en dat vinden wij veel te ver gaan. Daarom zullen we tegen stemmen.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, ga ik het amendement in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?

Voor zijn Zoetermeer Vooruit, VVD, CDA, LHN, Zó! Zoetermeer, PVV en FVD. Daarmee is het amendement met 21 stemmen voor en 17 tegen aangenomen.

Dan breng ik het geamendeerde raadsvoorstel in stemming. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval. Zijn er leden van de raad die stemming over dit raadsvoorstel wensen? Nee? Ja, u was tegen. Dit gaan we in stemming brengen, ik bedacht me ineens dat dat zo was. Dan vraag ik de leden van de raad die tegen het geamendeerde raadsvoorstel zijn hun hand op te steken. Had u nog een stemverklaring? Ben ik die vergeten? Dan gaan we eerst de stemverklaring ophalen, gaat uw gang de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank voorzitter. Ondanks dat we de lijn ten aanzien van windenergie zeer waarderen en ook de inzet van de wethouder en de verscherping van zojuist, zien we wel nog steeds echt bezwaren waar het gaat om die ambitie in 2040 waarvan in het onderhavige stuk staat dat dat niet haalbaar of betaalbaar is. Ook is onze visie waar het gaat om mobiliteit anders. We zullen het raadsvoorstel dan ook niet steunen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Even kijken of er nog anderen zijn voor een stemverklaring. Als dat niet tegen het geval is, mag ik dan de leden die tegen dit aangepaste raadsvoorstel zijn vragen hun hand op te steken?

Tegen zijn PVV en FVD. Het raadsvoorstel is met 35 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Dank u wel.

b. Raadsvoorstel Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 8.b Raadsvoorstel Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda. Ik ga eerst kijken wie daar het woord over wensen te voeren. Ik zie als eerste de heer Buisman, dan mijnheer Van den Boomgaard, mevrouw Frinking, mevrouw Bink en verder niet. Dan geef ik het woord aan de heer Buisman. Gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u voorzitter, de PDvZ pleit ervoor om mogelijk ongunstige ecologische effecten van klimaatmaatregelen expliciet te onderzoeken en te benoemen. Het in ons amendement voorgestelde wijzigingsvoorstel ziet daar ook op. Als voorbeeld van betreurenswaardige kortzichtigheid bij op zich nobele projecten wil ik in herinnering brengen de destijds ten gunste van het klimaat ingevoerde energiebesparende maatregelen, zoals de isolatie van woningen en andere bebouwing. Spouwmuur, kieren, hoekjes en muren, vloeren en daken hebben wij steeds minutieus dichtgemetseld. Waarom ziet u tegenwoordig de vroeger algemeen en veelvoorkomende mus en spreeku zo weinig? Dusdanig weinig dat ze op de rode lijst zijn terechtgekomen? Niet omdat ze vanwege de warmte dood van het dak zijn gevallen, maar omdat er bij uw isolatiedrift niet aan is gedacht nog wat ruimte voor deze diertjes over te laten. Achteraf is gebleken dat er ook op dier- en vogelvriendelijke manier kan worden geïsoleerd.

Kortom, onze boodschap is: nadenken, liever voordeden bij klimaatplannen en de mogelijke ecologische gevolgen daarvan. En een en ander borgen in klimaatstrategieën, -plannen en uitvoering daarvan. Dank u wel.

Amendement nr. 2309-F ingediend door PDvZ

Raadsvoorstel Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 11 september 2023;

besluit het raadsvoorstel 2023-03542 als volgt te wijzigen:

- beslispunt 2c. luidende '2.c Onderzoeken - onderzoeksactiviteiten om kennis te ontwikkelen of acties uit te werken.'
te wijzigen in:
'2c. Onderzoeken - onderzoeksactiviteiten om kennis te ontwikkelen of acties uit te werken. Deze activiteiten ook te richten op mogelijk ongunstige (ecologische) neveneffecten van voorgenomen klimaatadaptatiemaatregelen.'

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Buisman voor uw eerste termijn, dan ga ik naar mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, bedankt. 'De gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder', begint de klimaatadaptatiestrategie, om vervolgens het voorbeeld van wateroverlast in Meerzicht aan te halen. Wanneer we echter naar de data kijken, zien we een stabiele lijn en is er geen toename in zowel neerslag, als temperatuur waarneembaar. Een enkele uitschieter daargelaten, die eerder in het verleden was, dan in het recente heden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van mijnheer Van Gils, gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, we hebben zojuist een agendapunt gehad waarbij mijnheer Van den Boomgaard uitgebreid heeft stilgestaan bij zijn ontkenning van de klimaatwetenschap, maar gaat hij nu bij elk onderwerp waarbij ooit nog wordt gepraat over iets als klimaat of iets met energie, elke keer de hele tirade afsteken over hoe het allemaal een leugen is? Dan kunt u ook gewoon herhalen 'ik heb dit net ook al gezegd'.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik prijs me gelukkig dat ik in een democratie leef waarin ik over mijn eigen spreektijd ga. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Even kijken. Een enkele uitschieter, eerder in het verleden dan in het heden, daargelaten. Deze vorm van bangmakerij botst met de werkelijkheid en dat is een kwalijke zaak. Wij als fractie FVD Zoetermeer weigeren dan ook in deze waanzin mee te gaan. In het rapport wordt een angstscenario geschetst waarin hittestress en wateroverlast de hoofdrol spelen. Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit komt naar voren dat hittestress een probleem vormt op plekken waar minder groen aanwezig is. Dit is dan ook relatief makkelijk oplosbaar door bomen en planten toe te voegen aan onze stad, wat ook direct recreatiemogelijkheden biedt voor de bewoners van onze mooie stad.

Daarnaast is Zoetermeer een stad in groei, groei in aantallen. Onze stad wordt dus groter qua aantallen. Het inwonersaantal groeit dus en dat betekent dat de stad daarop aangepast zal moeten worden. Zijn onze leidingen en rioleringen nog wel toereikend genoeg nu de stad groter qua aantallen wordt? Is de toekomst voor Zoetermeer echt daadwerkelijk zo angstaanjagend door alle klimaatveranderingen? Of is het monster onder ons bed eigenlijk gewoon een leidingsysteem dat misschien niet opgewassen is tegen de aantallen groei van onze stad en veroorzaakt dat wateroverlast in bijvoorbeeld een wijk of Zoetermeer? Laten we ons richten op verder onderzoek en pragmatische aanpak en niet meegaan in deze bangmakerij. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn, dan ga ik naar mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter. Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen hebben afgesproken dat Nederland in 2050 weerbaar is tegen de effecten van wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Dus klimaatbestendig is ingericht. In de commissie heeft het CDA Zoetermeer gezegd dat we het voorstel dat nu voorligt, een goed voorstel vinden. Ons was niet duidelijk wanneer we in

Zoetermeer tevreden zijn met de behaalde resultaten en tevreden dat we aangepast zijn aan het klimaat. De wethouder daagde ons uit om daar een antwoord op te geven en dat is in het bijgaande amendement dat we samen met de PvdA en GroenLinks indienen, geprobeerd. En ons doel in het amendement is om een concrete meetlat te hebben waar de doelstellingen in dit plan een onderdeel van zijn en met ons amendement is het, wat ons betreft, een afgerond voorstel. We hebben de klimaatstresstest als uitgangspunt genomen. De bestaande normen die er ook in staan vereenvoudigd weergegeven en het zo duidelijk mogelijk verwoord. Daarmee is het een consistent, daadkrachtig en transparant voorstel. Dus...

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, een interruptie van de heer Doncker als ik het goed heb. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat klopt voorzitter. Ik heb een vraagje. Ik heb natuurlijk het amendement met veel belangstelling gelezen. Ik ben wel benieuwd hoe u tot deze getallen komt. Heeft u daar onderzoek naar gedaan? Of is het een beetje de wens die u heeft? Ik ben daar benieuwd naar.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ik zei het net, maar wij hebben dus de klimaatstresstest genomen. In de klimaatstresstest staat ook een verwijzing naar allerlei NEN-normen en die hebben we genomen. Dus we hebben niets zelf verzonnen. We hebben gewoon op basis van wat er bestaat en wat bestaande normen zijn, die omgezet en in dit amendement gezet.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dan als laatste zin: dus het amendement is om aan te geven waar we in 2050 naartoe werken voor een Zoetermeer dat is aangepast aan het klimaat. Dank u wel.

Amendement nr. 2309-G ingediend door CDA, PvdA, GroenLinks
Algemene doelstelling Klimaatadaptatie Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 11 september 2023; gelezen het voorstel 2023-035242 Klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda;

besluit:

- beslispunt 2 toe te voegen onder vernummering van de onderliggende nummers;
- '2. De algemene doelstelling voor de Strategie klimaatadaptatie Zoetermeer vast te stellen, en deze in de samenvatting en de inleiding van bijlage 1 te verwerken."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frinking voor uw eerste termijn en u heeft een amendement ingediend en dat zal worden opgehaald door de bodes. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. Zoetermeer Vooruit vindt het raadsvoorstel zoals het voor ons ligt een prima uitgangspunt. Wij twijfelen aan de meerwaarde van de amendementen; het klimaat is al ingewikkeld genoeg in Nederland. Dit raadsvoorstel vindt Zoetermeer Vooruit een prima start. Daar wil ik het bij laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk rond of er verder nog bijdragen zijn, als dat niet het geval is, ga ik naar het college en wil ik vragen aan wethouder Van der Meer om te reageren.

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb even een vraag vooraf, voorzitter. Zowel CDA als PDvZ hebben mij in de loop van de dag hun amendementen toegestuurd. Ik heb ze namelijk nu nog niet, maar als die hetzelfde zijn gebleven, kan ik reageren.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik weet niet of ze al in iBabs staan maar wij hebben helemaal geen amendement gezien vandaag.

Wethouder **Van der Meer**: Nee, dan moeten we even wachten.

De **voorzitter**: Ja, maar volgens mij ga ik over de orde van de vergadering dus dat komt altijd wel goed. Volgens mij gaan we dan nu even schorsen, want dan heeft nog niet iedereen beschikking over de amendementen. Die worden namelijk nu in het systeem gezet. Ik schors tot 21.20 uur. Vier minuten, dan kan iedereen even de amendementen bekijken.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, mag ik u allen verzoeken weer plaats te nemen? Ik heropen de vergadering en het woord is aan wethouder Van der Meer voor de eerste termijn van het college, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, dank u wel. Ik ga beginnen met het amendement van het CDA. Die gingen de uitdaging aan en ik moet zeggen, complimenten voor wat u allemaal bedacht heeft. Ik kan het niet omarmen, maar ik zal er even op ingaan. Ik vind in ieder geval wel dat u grote moeite heeft gedaan.

Waar u in het amendement spreekt over overstromingsrisico gebruiken we in het stuk de term wateroverlast, want we hebben overstromingen helemaal niet meegepakt. De NEN-normen die worden genoemd zijn de wettelijke regelgeving van dit moment. We weten ook niet of die op termijn zo blijven gelden. Voor het regenwaterriool gebruiken we de leidraad riolering. Vermindering van 50% is lastig, omdat we eigenlijk helemaal niet kunnen bepalen wat 100% is. De gemeente hanteert voor de afvoer van regenwater – daarom is het fijn dat ik het even bij de deskundige kon checken want anders lijkt het net of ik dat zo uit mijn mond laat rollen – via het riool de veel strengere eis van 90 liter per seconde per hectare, en dus niet 60 tot 80, dus het is veel beter om die 90 gewoon aan te houden. Wat er staat bij 'De natuurlijke omgeving beschermd' in uw amendement, zijn die zaken waarvoor onze waterschappen verantwoordelijk zijn en die regelen ook het peilbeheer. Zij zijn bevoegd. De gemeente zorgt wel voor de hoeveelheid te bergen water in het oppervlaktewatersysteem en we volgend daarbij gewoon de landelijke richtlijnen en we stemmen dat af met de waterschappen. Het realiseren van de CO₂-reductie hoort helemaal niet bij het aanpakken van de gevolgen van de klimaatverandering, dus dat past niet in dit stuk. En in dit stuk staat wel een heleboel over de communicatie. Dat zullen we inderdaad soms richting de hele stad doen, maar soms ook vooral alleen in een wijk of buurt omdat daar werkzaamheden worden verricht. Het lijkt ons niet dat we daar dan iedere keer 80% van de bevolking bij kunnen en willen betrekken. Het lukt sowieso niet om 80% van de bevolking ergens bij te betrekken. Het is nog maar de vraag of dat met de Tweede Kamerverkiezingen lukt, en voor de rest weet ik weinig te bedenken.

Al met al, voorzitter, hoewel we het een echt fijn amendement vonden omdat u echt moeite had gedaan, moeten we het ontraden, ook al omdat 2050 wel erg ver weg is om nu al voor te schrijven wat er tegen die tijd moet gebeuren.

Dan ga ik naar het amendement van de PDvZ en ook daar hebben we even overleg over gehad intern. Het amendement verzoekt om onderzoek ook te richten op voorkomen van de negatieve effecten van de klimaatmaatregelen. Een van de onderzoeksactiviteiten in de uitvoeringsagenda is de biodiversiteit-scan. Er is mij verzekerd – dat wist ik ook niet – dat deze scan er sowieso ook op gericht is te voorkomen dat invasieve exoten, dat zijn vreemde buitenlandse beestjes en plantjes die we hier eigenlijk niet willen hebben, een kans krijgen. Dus hierin wordt al voorzien.

Daarnaast zullen de klimaatmaatregelen waarbij vergroening van de omgeving een rol speelt, in projecten opgepakt worden. In de opstartprocedure voor projecten vindt er gewoon standaard een ecologische check plaats door de stadsecologen van Stadsbeheer en Stedelijke Ontwikkeling. Er wordt dus in de uitvoeringsagenda al rekening gehouden met de negatieve effecten van de voorgestelde klimaatmaatregelen en dit amendement is feitelijk overbodig en leidt verder niet tot een andere werkwijze. Voorzitter, tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik zie als eerste een interruptie van mijnheer Van Rump.

De heer **Van Rump** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Ik wil heel even terug naar de reactie van de wethouder op het amendement over die algemene doelstellingen. Als ik naar het amendement kijk, dan bestaat de tekst eigenlijk uit twee delen, een algemeen deel, de algemene doelstelling, en daarna wordt het heel specifiek met al die cijfers waar u op reageert 'dat hoort er eigenlijk niet in thuis'. Maar kunt u zich in dat eerste gedeelte van de tekst, die algemene doelstellingen, wel vinden? Kan dat wel als het overgenomen wordt in het stuk? Dan zou mijn vraag zijn aan het CDA en de PvdA: is het een mogelijkheid om dat tweede deel te schrappen en het bij het algemene doelstellingen deel te houden? Zodat we dus die cijfers eruit halen.

De voorzitter: Ik ga naar wethouder Van der Meer.

Wethouder Van der Meer: Voorzitter, dan moet ik even terug naar mijn plaats om naar dat eerste stuk te kijken want ik had vooral al deze dingen over wat u als algemene doelstellingen had. Volgens mij is wat u in het bovenste stuk heeft gezegd niet veel anders dan wat er gewoon in het hele stuk al staat. Dat gaat erover dat we... Ik moet zeggen, het zegt eigenlijk niets. In feite zijn we daar gewoon mee bezig. Dus ik moet eerlijk zeggen, als u het met dat eerste stuk wilt, dan zetten we dat erin, maar het lost niets op.

De voorzitter: Ik ga naar mevrouw Frinking.

Mevrouw Frinking (CDA): Als het gaat over iets schrappen, moeten we daar even over denken. Maar u reageert heel sterk op de cijfers die erin staan, is dit dan geen goede basis voor u om daar de juiste cijfers tegenaan te zetten? Wij hebben gedaan wat wij konden doen op basis van de klimaatstresstest, zoals ik net ook zei, en op basis van de bestaande normen. Wij zijn niet de experts. U heeft de experts. Uw experts schrijven zo op wat je hier zou kunnen opschrijven. Onze achterliggende doelstelling is om iets te hebben waar je concreet naartoe kunt werken en alle doelstellingen die u nu heeft, zouden daar dan een onderdeel van kunnen zijn. Als daar betere cijfers in terechtkunnen komen, is dat wat ons betreft ook goed. Maar het is wel de vertaling van datgene wat eigenlijk voorligt, ook in uw plan.

De voorzitter: Wethouder Van der Meer. Nee, nog een interruptie, gaat uw gang.

De heer Doncker (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, dank u wel. Ik kan de woorden van mevrouw Frinking wel onderschrijven. Ook wij vonden tijdens de commissievergadering dat het stuk niet concreet genoeg was en het CDA heeft geprobeerd om dat wat concreter te maken. Ik vind dat een sympathiek aanbod wat u doet, dus ik steun dat van harte.

De voorzitter: Ik ga naar het college, wethouder Van der Meer.

Wethouder Van der Meer: Voorzitter, wij houden ons op dit ogenblik aan de wettelijke NEN-normen en al dat soort dingen. We weten helemaal niet hoe die wettelijke normen er in 2050 uitzien, dus wat hebben wij eraan om dit soort dingen op te schrijven? En voor dat riool gebruiken wij sowieso al een krachtiger middel dus ik zie eerlijk gezegd geen kans om hier wat mee te doen. U legt er ook nog neer dat de bevoegdheid van het waterschap is, dus ik moet heel eerlijk zeggen dat ik het gewoon moet ontraden.

De voorzitter: Mevrouw Frinking nog.

Mevrouw Frinking (CDA): Ja, mag ik dan nog één ding zeggen over 2050. Alles wat in de toekomst ligt, weten we niet. Maar bestaande regels zijn nu de zaken die we uitvoeren en waar we ons aan hebben te houden. Dus ik vind dat niet het sterkste argument om het amendement te ontraden.

De voorzitter: Wethouder Van der Meer nog?

Wethouder Van der Meer: Als u sterkere argumenten weet, dan houd ik me aanbevolen. Maar dat bedoelde u niet denk ik.

De voorzitter: Volgens mij is dat zo voldoende. Mijnheer Van Steenis nog?

De heer Van Steenis (GroenLinks): Dank u voorzitter. De wethouder heeft net uitgebreid uit de doeken gedaan dat in de toelichting de cijfers niet helemaal blijken te kloppen. Mevrouw Frinking gaf al aan, misschien goed om als het niet juist is of verkeerde cijfers gebruikt worden, daar tekst en uitleg over te geven in de vorm van een memo of iets dergelijks, niet op dit moment. Maar volgens mij komen we dan terug op de basisvraag die er staat. Dat is de algemene doelstelling voor de strategie klimaatadaptatie op te nemen. Dat is in feite de vraag in dit amendement. Volgens mij, als ik de wethouder goed begrijp voorzitter, zijn we het daarover eens.

De voorzitter: Wethouder Van der Meer.

Wethouder Van der Meer: Nee, dat berust op een misverstand. Wij hebben wel alle doelen die in de

bijlagen stonden naar het raadsvoorstel toegebracht op uw verzoek. Wat mij betreft, is dat op dit moment... Het is ook de eerste keer dat wij een nota over dit onderwerp hebben, dus laten we eerst maar even kijken wat er nu met de uitvoeringsagenda allemaal gaat gebeuren. Op dit moment heb ik er geen behoefte aan om de wettelijke normen ook nog ergens in het stuk te zetten. Wettelijke normen zijn de wet.

De **voorzitter**: Goed, ik stel voor... Mevrouw Frinking, heel kort als het kan want volgens mij hebben we voldoende gewisseld. Gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dan nog een laatste opmerking daarover. Die doelstellingen zijn mooi. Maar je weet niet wanneer het goed genoeg is en of dat dan een bijdrage levert of niet, dat is ook om nog eens te benadrukken dat dat amendement daar een bijdrage levert.

De **voorzitter**: Ik denk dat er voldoende over is uitgewisseld. Daarmee is dit het einde van de eerste termijn van het college. Ik ga even kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Buisman, nog behoefte aan een tweede termijn? Gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Wethouder bedankt voor haar antwoord/toelichting, dat was voor ons voldoende. We trekken het amendement in. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Buisman. Mijnheer Van den Boomgaard geen behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Nee, niet verder inhoudelijk maar ik wil straks wel een schorsing voorzitter.

De **voorzitter**: Dat is prima. Mevrouw Bink nog een tweede termijn? Geen behoefte. Dan kijk ik naar wethouder Van der Meer, nog een tweede termijn? Geen behoefte, dan zijn we aan het eind van de beraadslaging over dit agendapunt. Ik begrijp dat mevrouw Frinking behoefte heeft aan een schorsing en dat gaan we doen, hoe lang heeft u nodig? Vijf minuten? Dan ga ik 22.39 zeggen en dan schors ik de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Mag ik iedereen verzoeken weer plaats te nemen? Ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan mevrouw Frinking want die had verzocht om een schorsing.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ja, dank u wel voorzitter en dank ook aan de collega's voor het geduld. Ik moest even wat goochelen met de cijfers in reactie op wat de wethouder noemde. Dus wij willen een gewijzigd amendement indienen. Ik kan dat benoemen.

Door bij wat in de toelichting staat over wateroverlast in de eerste zin bij '50%' te veranderen in 'wateroverlast', om dat woord 'overstromingsrisico's' te veranderen in 'wateroverlast'. Het getal dat de wethouder noemde over de riolering, nemen we mee en we maken er '60 tot 90' van zodat de strengere eisen daarin zijn meegenomen. In het stuk over duurzaamheid van de gebouwde infrastructuur willen we de laatste zin stoppen achter het woord 'klimaatverandering' dus 'Met als doel het realiseren van een totale CO₂-reductie van 40% in de stad.' halen we dan weg.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond want het is normaal gebruikelijk dat u dan een aangepast amendement indient. Dat kan maar dan moeten we weer even wachten voor dat in iBabs staat maar dat gaat veel tijd kosten. Dus ik kijk even naar de raad of iedereen ook de aanpassingen die mevrouw Frinking net heeft genoemd, heeft kunnen volgen. Als dat zo is, dan stel ik voor even de korte bocht te nemen en ik hoop dat iedereen doorheeft wat daar de aanpassing zou zijn geweest. Als dat niet het geval is, wil ik het graag horen, want dan moeten we opnieuw schorsen om een nieuw amendement in te laten dienen. Volgens mij wordt dat gewijzigde amendement wel ingediend. Dat moeten we natuurlijk wel straks tot de besluitvorming rekenen, maar voor de snelheid van het proces hoop ik dat we in ieder geval verder kunnen gaan nu met de besluitvorming. Kan iedereen zich erin vinden om dat op deze manier te doen? Dan ga ik over naar de besluitvorming over het agendapunt Raadsvoorstel klimaatadaptie strategie en uitvoeringsagenda. Daarvoor zal ik eerst de amendementen doornemen.

Dan beginnen met amendement 2309-F van de PDvZ. Dat is ingetrokken, dat heeft u volgens mij nog niet... Maar dat doen we dan bij dezen, dan is dit amendement ingetrokken.

Dan gaan we over naar amendement 2309-G1, het aangepaste amendement van het CDA. Er zijn drie

aanpassingen in verricht. Mijnheer Zamani wil daar een stemverklaring over afleggen.

De heer **Zamani** (D66): Dank voorzitter, met de wijzigingen waarmee wordt voldaan aan de wensen van de wethouder, kunnen we meegaan met dit amendement en zullen we voor stemmen.

Wethouder **Van der Meer**: Misschien mag ik ook reageren?

De **voorzitter**: Nee, dat is nu niet meer aan de orde, dat gaat niet meer. Het amendement is aangepast en dat moet nu in stemming worden gebracht, ik ga nu even streng zijn. Ik ga naar de stemverklaring van de heer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u voorzitter. Ondanks dat we inderdaad niet zien dat alle wijzigingen helemaal zijn doorgevoerd, maar wel het grootste deel van de wijzigingen, kunnen we wel de strekking van het amendement steunen en zullen we het voorstel steunen?

De **voorzitter**: Zijn er nog andere stemverklaringen bij dit aangepaste amendement? Als dat niet het geval is, ga ik het nu in stemming brengen. Dan vraag ik de leden van de raad die voor het amendement zijn, hun hand op te steken.

Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA, D66, CDA, LHN, ChristenUnie-SGP. Het amendement is met 20 stemmen voor en 18 tegen aangenomen.

Dan gaan we over naar het aangepaste Raadsvoorstel klimaatadaptiestrategie en uitvoeringsagenda. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Is er iemand die stemming over dit raadsvoorstel wil? Ja, dat is het geval. Dan ga ik de leden van de raad die tegen dit aangepaste raadsvoorstel zijn vragen hun hand op te steken.

Tegen is FVD en daarmee is dit raadsvoorstel aangenomen met 37 stemmen voor en 1 stem tegen.

d. Raadsvoorstel Stille studieruimte in Gymworld

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar 8.d Raadsvoorstel Stille studieruimte in Gymworld. Wie wenst daar het woord over te voeren? Mevrouw Sandifort. Geen anderen? Dan geef ik mevrouw Sandifort het woord.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Als kersverse beheerder van het Potje van de raad, heb ik net al even onder het visnet van mevrouw Wortel gekeken en zo diep is dat Potje niet. Dus daarom dient de Zoetermeerse VVD graag samen met Zó! Zoetermeer en de PvdA een amendement in, waarmee we het Potje van de raad als dekking voor de stille studieruimtes weghalen en de kosten voor de stille studieruimtes binnen de bestaande budgetten gedekt moeten worden. En de LHN staat er inmiddels ook op, sorry!

Amendement nr. 2309-H ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, PvdA, LHN Stille studieruimtes

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 11 september 2023;

besluit het raadsvoorstel 2023-035534 Raadsvoorstel stille studieruimte in Gymworld als volgt te wijzigen:

- alle besluitpunten te schrappen en te vervangen door:
 - '1. de drie vergaderruimtes van Gymworld voor de duur van een jaar voor 16 uur per week beschikbaar te stellen als stille studieruimte;
 2. na 9 maanden het gebruik te evalueren en de gemeenteraad hierover te informeren;
 3. motie 2211-68A 'Maak weer ruimte voor stille studieruimte' als afgedaan te beschouwen."

De **voorzitter**: Dank u wel. Als er verder niemand het woord wenst, kijk ik even naar de wethouder. Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, dat was mijn fout dat het er zo in stond, want ik was er eigenlijk van overtuigd dat het in die motie stond. Dat had ik moeten nakijken. Staande de vergadering, had ik niet de bevoegdheid om dan nog even ergens anders geld vandaan te halen. Dus ik heb na afloop... Want deze motie ligt mij na aan het hart omdat al onze jongelui zich daar zo gezellig met zijn allen over opgewonden hebben. Zij zijn bij mij aan tafel geweest. Ze hebben gepleit als Brugman, dus ik ben de

wethouder van Financiën heel lief gaan aankijken. Dus ik kan dit amendement omarmen.

De **voorzitter**: Dank u wel en om het even voor iedereen makkelijk te maken, staat het amendement ook al in iBabs. Dus dat is even service. Daar heeft u als het goed is al kennis van kunnen nemen en dan stel ik voor, tenzij mevrouw Sandifort nog behoefte heeft aan een tweede termijn, maar dat is niet het geval, over te gaan tot stemming over dit raadsvoorstel.

Dan breng ik eerst het amendement in stemming. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval, is er iemand die stemming over dit amendement wenst? Ook niet het geval, dan is dit amendement aangenomen. Dan het geamendeerde raadsvoorstel. Is er iemand die daar nog een stemverklaring over wenst af te leggen? De heer Mohammadian. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Zoetermeer Vooruit blijft een voorkeur houden voor de locatie Forum. Toch zullen we met het voorstel instemmen omdat het altijd beter is dan dat we onze studenten niets bieden. Dat we dan niet helemaal blij mee zijn, behoeft geen nadere uitleg. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, anderen nog voor een stemverklaring? Dat is niet het geval, is er behoefte aan stemming over het aangepaste raadsvoorstel? Volgens mij niet, dan is het raadsvoorstel aangenomen. Dank u wel.

9. Agenderingsverzoek

De **voorzitter**: Wij gaan, als het goed is, naar agendapunt 9 maar ik ga u eerst iets vragen want het is 22.52 uur. Dit agenderingsverzoek, zo is mijn voorzichtige inschatting, zou nog wel eens even kunnen duren, dus ik leg u voor of u behoefte heeft dat op een nader moment te doen of dat we gewoon doorgaan met de vergadering. Ik kijk even rond waar behoefte aan is. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik kan me op zich voorstellen dat we dit agenderingsverzoek samenvoegen met het stuk over de herijking van de toegang tot de jeugdhulp en dat dan in de komende commissie- en raadsronde behandelen. Ik zou daar niet tegen zijn.

De **voorzitter**: Dan kijk ik eerst naar de heer Boerboom want dat was de oorspronkelijke indiener.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Ook wij snappen dat gegeven de tijd en de ruimte die dit onderwerp vraagt, misschien nu niet het meest geschikte moment is om ook tot een goed besluit te komen. Want wij hebben eventueel ook moties in gedachten om in te dienen. Wij hebben wel twee kanttekeningen. Een is dat we vanavond een behoorlijke spreektijd hadden waar we mee konden spelen, dus ik wil het presidium dan vragen daar ook bewust mee om te gaan als we het over drie weken opnieuw bespreken. Het andere is dat de wethouder heeft aangegeven een aantal maatregelen te nemen waarin ze ook expliciet de steun van de raad heeft gevraagd, mocht er iets gebeuren. Ze had het bijvoorbeeld over ouders die geen zorg zouden krijgen. Daar zit bij ons wel een zorg waar we graag politiek van gedachten over willen wisselen. Daarom was ook voor ons de haast geboden bij dit voorstel en ik ben benieuwd of zij verwacht dat daar in de komende drie weken iets gaat spelen. Ik verwacht dat zelf niet gegeven het feit dat dit langer duurt normaal gesproken. Maar ik wil dat toch wel even van de wethouder zelf horen zodat wij met een gerust hart over drie weken dat debat met elkaar kunnen voeren.

De **voorzitter**: Dan ga ik wethouder Van der Meer vragen daar nog even op te reageren en ga ik daarna nog even naar de rest van de raad.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, we zijn sowieso van plan om op een aantal punten, onder andere bij de herijking toegang, maar ook met het verlengen van hulp voor kinderen die uit zorg komen, extra goed te kijken of dat nodig is. En op het moment dat dat zo beoordeeld wordt dat we het gaan afschalen of ermee stoppen, kan het heel goed zijn dat de ouders van zo'n kind bij u aan de deur kloppen. Dus dat zou op zo'n moment gewoon kunnen. En op zo'n moment zou ik zeggen, meldt u zich dan even bij mij, dan kunnen we met elkaar kijken wat er aan de hand is. We hebben sowieso gezegd 'bij alle kinderen die in nood zijn of die acuut heel erg zware zorg nodig hebben, of die in een onveilige situatie zitten, wordt natuurlijk niet afgeschaald'. Maar we gaan wel een keerpunt maken in hoeveel zorg we aan het bieden zijn. We kunnen het niet volhouden zoals het nu gaat.

De **voorzitter**: Dat was nog even een inhoudelijke reactie. Ik zie mijnheer Van der Vlies en dan mijnheer Duiven.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, wat ons betreft verstandig om het inderdaad iets later te doen en misschien volgende week al een start te maken en het sowieso in de volgende raad mee te nemen, met inderdaad ook voldoende spreektijd. Wat dat betreft, steunen we de heer Boerboom.

De **voorzitter**: Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Ja voorzitter, dank. Steun voor de suggestie/voorstel van mevrouw Brouwer.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even rond. Mijnheer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ook steun voor het voorstel van mevrouw Brouwer en ik sluit me van harte aan bij de oproep van de heer Boerboom over voldoende spreektijd in de commissie.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik sluit me graag bij de woorden van de collega van het CDA aan. Vooral over die spreektijd, dat is ook wel belangrijk bij dit onderwerp. En de agendering wat vroeger op de avond, zou ik dan voorstellen.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Wij sluiten ons aan bij de voorgangers.

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Om dan het rijtje compleet te maken, eens met het voorstel inclusief de spreektijd die ook voor vandaag was gegeven voor de volgende keer.

De **voorzitter**: Ik zag nog een hand van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het is natuurlijk wel zo dat de eerstvolgende bespreking van het onderwerp in de commissie is, dus we moeten wel met elkaar besluiten of we dan het agenderingsverzoek naar de commissie verplaatsen en er daar over door spreken in plaats van in de raad.

De **voorzitter**: Mag ik voordat we hier een heel groot presidium met elkaar gaan houden, een voorstel doen? We hebben morgenavond vergadering met het presidium. Mijn voorstel zou zijn dan nu als raad te vragen om morgenavond met een heel goed voorstel daarvoor te komen. Ik weet dat het presidium daar zeer bedreven in is, met een nieuwe voorzitter. Dus dan gaan we dat voorstel doen. Dan zullen we dat meenemen en dan zullen we ook de behandeling in de commissie en ook de spreektijd in de raad in ogenschouw nemen. Want dan kunnen we daar ook naar kijken. Kunt u zich in dat voorstel vinden om dat op deze manier te doen? Als u dat allemaal goed vindt, dan stel ik vast dat we dan de agenda van vanavond hebben afgerond.

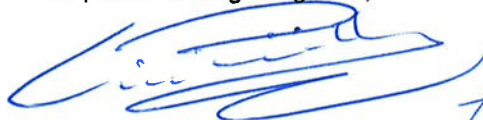
10. Sluiting

De **voorzitter**: Dan sluit ik de vergadering en wens ik iedereen een heel goede thuisreis. Dank u wel.

Sluiting om 22.56 uur

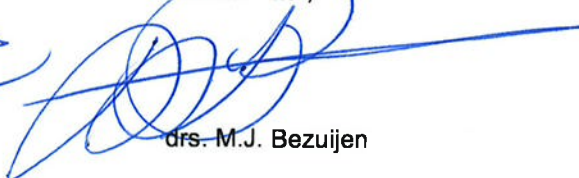
Vastgesteld in de openbare vergadering van 2 oktober 2023,

de plaatsvervangend griffier,

mr. L.O de Prieëlle

de voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen